

Karácsonykor minden olvasónknak nagy ajándékozunk!

Strana 12 oldal

Poštarina plaćena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

Regjelni Ujság

Noviszád, 1939 december 12, kedd

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 341. szám

A finnek elvágják az oroszok utánpótlási vonalát

A Murmanszk-vasuton szünetel a forgalom — A szovjet Észtország segítségét kéri a finnek ellen — Küszöbön Svédország beavatkozása

Londonból jelenti az Avala: A News Chronicle arról ad hírt, hogy Szovjetország Észtország segítségét kérte a finnek ellen. Mint ismeretes, az ész-t-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezmény olyan záradékot tartalmaz, amelynek értelmében a két szerződő fél kijelenti, hogy háboru esetén minden segítségben részesíti egymást.

Az angol sajtó kiemeli, hogy a szovjet a tíz napja tartó háboru során milliós haderejével és rettegett harci eszközeivel semmiféle lényegesebb eredményt nem ért el a finnekkel szemben. A szovjet csapatok valamennyi áttörési, bekerítési, lehangereleési és partraszállítási kísérlete kudarcot vallott.

A KARÉLIAI VERESÉG

Londonból jelenti: A Daily Express helsinki különtudósítója a következőket közli: Mereskov szovjet-

tábornok a karéliai földszoroson három dandárral próbálta áttörni a Mannerheim-vonalat. A szovjetdandárok előtt könnyű, mögöttük pedig nehéz harcikosik robogtak. A harcikosik azonban a magas hóban elakadtak. Őt közülök azonnal az árokba fordult. A finn előőrsek visszavetették a szovjet csapatokat. Az oroszok ezután Keletkarélia közepén három, harcászatiilag fontos hidfő ellen intéztek támadást. A finnek elkeseredett kézitusa után itt is visszavetették őket. A finn repülők és a finn tüzérség szilánkokká bombázta a szovjettankokat, páncélgépkocsikat és a szovjetvezérlő szállító gépkocsit.

A Reuter-iroda tudósítója szerint Petsamo környékén heves harcok folynak. A harcok során hatalmas fényszórókat használnak. A finnek erőiesen ellenállnak.

Svédország sorsdöntő napjai

Londonból jelenti az Avala: A News Chronicle beavatott körökből úgy értesül, hogy a legközelebbi napok sorsdöntő jelentőségűek lesznek Svédországra nézve. A lap nem hiszi, hogy a svéd kormány még sokáig ellenállhat a közvélemény általános kívánságának, hogy Svédország is avatkozzék be a szovjet ellen folyó harcba. A svédek meg vannak győződve, hogy Finnország leverése után rájuk kerül a sor és ezért Finnországot Svédország első védelmi vonalának tekintik, amelynek minden segítséget meg kell adni — írja a lap.

Helsinkiből jelenti: Elfogott orosz katonatiszteknel talált szovjet térképeken Északnorvégia és Északsvédország Szovjetországéhoz tartozónak van feltüntetve. A finn külügyminisztérium ezeket a térképeket bemutatta Oslóban és Stockholmban, ahol nagy izgalmat keltett az oroszoknak ez a nyilvánvaló szándéka.

A finnek átvágták a Murmanszk-vasutat

Bázelből jelenti: Több svájci lap finnországi tudósítóinak egybehangzó jelentése szerint a finn légi haderő egységei vasárnap az esti órákban támadások sorozatát intézték az oroszok északi fő felvonulási útja, a Murmanszk-vasut ellen. A repülőtémadások sikerrel jártak. A nagyfontosságú vasutvonalat hat helyen elpusztították és a vonalon vasárnap este óta szünetel a forgalom.

ELINDULTAK AZ AMERIKAI ÖNKÉNTESEK

Newyorkból jelenti: Az első 400 amerikai önkéntes még szombaton hajóra szállt a newyorki kikötőben Finnország felé, hogy fegyverrel segítsen a finn szabadság védelmére.

Az első amerikai önkéntesek megérkezését december 20-ra várják.

A NÉPSZÜVETSÉG ÜLÉSE

Genfből jelenti: A Népszövetség közgyűlését hétfőn délelőtt 11 órakor nyitotta meg Carton de Villart

elnök. Megnyitó beszédében kiemelte, hogy egyes kiküldötteknek nagy nehézségeket okoz a Genfben való utazás és javaslatot tett arra, hogy egyszerűsítsék az eljárási módokat. Indítványozta, hogy kilenc tagból álló igazolóbizottságot küldjenek ki a megbízólevelek felülvizsgálására. Az indítványt a közgyűlés elfogadta. Az igazolóbizottság a déli órákban még ülésezett.

NÉMET HADIJELENTÉS

Berlinből jelenti: A német védőerő főparancsnoksága hétfőn a következő jelentést adta: A Mosel és a pfalzi erdő közti harctér egyes helyein csekély tüzérségi tevékenység volt. Ettől eltekintve, az egész nyugati harctéren nyugodtan telt el a nap.

Az angol csatorna nyugati kijáratánál két angol tartályhajót, összesen 18.000 tonna ürtartalommal elszállítottunk.

A Balkán érintetlen

Rómából jelenti: Az olasz sajtó nagy részletességgel számol be a fasiszta nagytanács határozatának magyarországi visszhangjáról. A Popolo d'Italia budapesti levelezője a következőket írja:

— A magyar fővárosban a legmélyebb benyomást keltette a fasiszta nagytanács határozatának a német-olasz szövetség fenntartásáról és Olaszország délkelet-európai politikájáról szóló része. Az a körülmény, hogy hivatalos olasz nyilatkozat ezuttal először tett említést a Kárpátokról, Budapesten meglepedést

keltett, mert ez a legteljesebb összhangban van a magyar politika alapelveivel. Ismeretes, hogy Gömbös Gyula volt az, aki Magyarország érdekerületét a »Kárpátok medencéje« kifejezéssel jellemezte. Ez a kifejezés megfelelőbb is, mint a »Dunamedence.«

Az olasz lapok továbbra is részletesen foglalkoznak a nagytanács határozatával és kiemelik a Kárpát-medencére és a Balkánra vonatkozó kijelentések nagy visszhangját. Gayda a Voce d'Italia vezércikkében ezeket írja:

Olaszország nem törekszik egyeduralomra a Dunavidéken vagy a Balkánon, de hangsúlyozza, hogy Európának ezen a részén létérdekei vannak. Olaszország a Balkánt érintetlennek tartja és ez az állásfoglalása minden irányban és minden alakban megnyilvánuló nyomással szemben érvényes, azokkal a távolabbi hatalmakkal szemben is, amelyek csöndben igyekeznek növelni politikai és gazdasági befolyásukat a Balkánon.

A Resto del Carlino ezeket írja: Egyes nagyhatalmak abban reménykednek, hogy Németország és Olaszország között a Balkánon ellentétek merülhetnek fel és Németország abba a kényelmetlen helyzetbe kerül, hogy választania kell az olasz és az orosz barátság között. London és Páris azért bánik keztyűs kézzel Moszkvával mert azt reméli, hogy ha majd Németország és Olaszország ellenállást tanúsít a szovjet balkáni előnyomulásával szemben, ismét felveheti az együttlétközdést a szovjettel. A balkáni államoknak azonban nem szabad megfeledez-

niük arról, hogy Olaszország politikájának alapja a revizionizmus és nem szabad azt hinniük, hogy minden veszély esetén számíthatnak Rómára.

OLASZORSZÁG HATÁRVÉDELME

Rómából jelenti: Mussolini fogadta Soddu tábornok, hadügyi államtitkárt, Monti hadtestparancsnokot és Amoroso mérnök-kari tábornokot, akikkel a szárazföldi határok védelmi munkálatainak állásáról folytatott megbeszélést.

—●—

Karácsonyi ajándékul

válasszon: modern női kézitáskát, férfi zsebtárcát, utazó táskát, divatos bőrvet, vagy bármi más elképzelhető bőröndös árut a

„MERKUR”

Noviszád,
Trg Oslobođenje
Apolló ház

speiális bőröndös áru üzletben

Ófelsége Mária királyné Svájcba utazott

Beográdból jelenti az Avala: Ófelsége Mária királyné vasárnap este gyorsvonaton Svájcba utazott. Ófelségét — mint ismeretes — a múlt évben Svájcban megoperálták és most orvosi vizsgálat céljából utazik ismét oda.

Ófelsége Mária királyné bucsuztatásán a topcsideri vasútállomáson megjelent Ófelsége II. Petár király, Ófelsége Pávle királyi régensherceg és Ófelsége Olga hercegnő, valamint az udvari előkelőség.

„A kölcsönös bizalom kedvező légkört teremtené”

Bolgár lap a magyar-román viszonyról

Szófiából jelenti a Magyar Távirati Iroda: Nedkoff Teodor volt bolgár rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a Mir című lapban a magyar-román viszonyról foglalkozik. Utal a különböző határcsúszások révén augusztusban előállott feszült helyzetre, majd kiemeli, hogy Jugoszlávia kiegyenlítő közbenjárása következtében a határon tett katonai intézkedéseket enyhítették. Ezt a két ország barátai valódi megkönnyebbüléssel fogadták, mert komoly lépést jelentett Közép-európa megbékélése felé.

A román-magyar kapcsolatok új szakaszát Csáky és Gafencu beszédei jellemzik. Gafencu hangsúlyozta a trianoni szerződés sérthetetlenségét, míg Csáky István gróf tiltakozott az ellen a szerződés ellen, amely szakadatlan ellentétek okozója lett. A cikk ezután összefoglalja Csáky beszédének legfontosabb érvelését, amely messze Magyarországot határain túl is visszhangra talált. A cikkíró a továbbiakban kijelenti, hogy kelt országok számára is előnyös volna a viszályok békés rendezése az érdekeik, mert a kölcsönös bizalom kedvező légkört teremtené és a tevékeny együttműködés politikai és gazdasági téren egyaránt hozzájárulna a nemzetközi válság enyhítéséhez, amely Európa valamennyi népét fenyegeti. A világtörténelemnek megvan a maga logikája és semmiféle erő sem tud szembeszegülni a népeknek azzal az akaratával, hogy honfitársaikkal egyesüljenek, bárhol legyenek is.

Minden este
egy csésze forró tea megóvja Önt a megfázástól. Kitűnő teakeverékeink elismerten a legjobbak



KONZUM
kávé- és teakeverékek

Tulajdonos **Csabal Dezső, Szubotica**
Telefon 20

A nemszláv volt katonatisztek hadgyakorlata

A beográdi Politika vasárnapi száma közölte az alábbi cikket:

A katonai hivatalos lap december 9-i száma közölte a hadügyminiszter következő rendeletét:

Értesülésem szerint azok között a nemszláv hadkötelesek között, akiket katonai gyakorlatra behívnak, van bizonyos számú magas iskolai képzettséggel rendelkező intellektuel, akiket mind a volt osztrák-magyar hadsereg tartalékos tisztjeit különféle okok miatt nem mint tartalékos tisztet vettek be a jugoszláv hadseregbe, hanem mint közkatónákat.

Az ilyen hadköteleseket azért, mert nem rendelkeznek tisztí ranggal, csapataikban ugyanúgy felhasználják nehezebb munkákra — például lövészárkok ásására —, mint a többi közkatónákat. Az ilyen munkára az említett intellektuel hadkötelesek nem szoktak hozzá, mert nem felel meg társadalmi állásuknak és a polgári életben végzett munkájuknak.

Az ilyen hadköteleseknek nehéz fizikai munkára való felhasználása nem lehet hasznos, ezért sokkal cél-

szerűbb, ha őket szellemi és testi képességeiknek megfelelően az 1925 február 12-én kelt rendelet értelmében más munkára használják fel.

A nemszlávoknak az erődítési munkálatoknál végzett munkája ésszerűbb kihasználása céljából elrendelem:

1. hogy a volt osztrák-magyar hadseregnek azokat a tartalékos tisztjeit, akik a jugoszláv hadseregben nem kaptak tartalékos tisztí rangot, hanem mint közkatónák szolgálnak, a hadgyakorlat ideje alatt olyan munkára használják, amely szellemi és testi képességeiknek legjobban megfelel;

2. hogy az ilyen hadkötelesekkel a jövőben pontosan az 1925 évi február 12-i rendelet értelmében bánjanak, különösen a beosztás tekintetében, úgyhogy olyan munkálatokra használják őket, amikre koruknál fogva legjobban alkalmasak.

3. Az illetékes hadsereg és hadosztályparancsnokok gondoskodnak arról, hogy ezt a rendeletet végrehajtsák.

Nedics Milán hadseregtábornok, hadügyminiszter.

Az új választójogi tervezet szerint kis politikai csoportok nem indulhatnak önállóan a választásokon

Politikai gyűlések az ország minden részében

A ljubljanei Jutro vasárnapi száma közölte a kormány előtt fekvő új választási törvénytervezet egyes részleteit. A jólétesült cikkíró szerint

az új törvény titkos szavazáson alapul.

Minden 21. évét betöltött jugoszláv állampolgárságu férfi szavazati joggal rendelkezik.

A nőknek egyelőre nem adják meg a szavazati jogot, mert ezt a kérdést olyan nagy horderejűnek tartják, aminek tárgyalására és elintézésére csak az új képviselőház lesz hivatott.

A szavazatok eredményének figyelembevételével nem az eddigi Dont-féle rendszert használják, hanem a proporcionalis, az arányossági rendszert, amely lehetővé teszi, hogy minden párt, illetőleg lista olyan arányban jusson képviselői mandátumokhoz, amennyi szavazatot kapott. A szavazás lebonyolítására gummigolyócskákat és urnákat alkalmaznak.

A jelölések kerületi és országos listák szerint történnek. Az or-

szágot felosztják választókerületekre.

Nagy választókerületeket alkotnak, úgyhogy egy-egy kerület lakosainak száma mintegy 400.000 lesz.

Még nem döntötték el, hogy minden 40.000 vagy 50.000 lakosra jusson-e egy képviselő. Az előbbi esetben 400, az utóbbi esetben pedig 300 képviselője lesz az országnak.

Minden jelöltnek valamelyik kerületi és országos listához kell tartoznia. Minden országos lista legalább tíz kerületben köteles jelölteket állítani.

Minden kerületi listának országos listához is kell tartoznia. Egyazon listán nem állíthatók párhuzamos jelöltek.

Vigyáznak arra, hogy a választások tisztaságát biztosítsák. A fő választási tényezők a bíróságok és a bírák.

Az új választási törvénytervezet napvilágra kerülése némileg módosítja az ország politikai viszonyait. Ugyanis azok a kisebb politikai csoportok, amelyek önálló-

an akartak választásokba indulni, kapcsolatokat keresnek célkitűzéseiknek megfelelő más politikai csoportokkal, amelyekkel együtt országos listát állíthatnak.

A pártok szövetségét megnevezíti az a körülmény, hogy ugyanaz a lista egy járásban nem állíthat több jelöltet,

tehát lehetetlenné válik a pártoknak az a nagyarányú szövetezése, amely a legutóbbi két választást jellemezte.

Dr. Budiszávljevics Szrgván szociálpolitikai miniszter, a független demokratapárt elnöke a párt végrehajtó bizottsága elé terjesztette

az új választói törvénytervezetét.

A bizottság tagja többek között Pribicevics Ádám, dr. Boskovicus Dusán, dr. Purkovicus, dr. Kosztics Milán és Kovácev Milán.

Vasárnap az egész országban ismét sok politikai gyűlést tartottak, amelyen a választójogi törvényt és az ország új beosztását vitatták meg

A magyar kormánypart választási győzelme Marcaliban

Budapestről jelenti: A marcali választókerületben vasárnap tartották meg a pótválasztást. Mint ismeretes, a közigazgatási bíróság megsemmisítette Csorba Sándor (MÉP) képviselő mandátumát és új választást rendelt el. A választáson a választók 86 százaléka leszavazott. Csorba Sándor 7305 szavazatot, Erdős Ferenc nyilaskeztes pedig 4755 szavazatot kapott. Így Csorba Sándor 60.5 százalékos győzelmet aratott és újból a kerület képviselője lett.

Amerika beavatkozását semmi sem indokolja

— mondja az Egyesült Államok londoni nagykövete

Newyorkból jelenti: Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete Bostonban beszédet mondott. Kijelentette, hogy semmilyen gazdasági vagy szociális ok nem indokolja az Egyesült Államoknak a háboruba való beavatkozását. Megállapította, hogy az egész világ békét akar, de mindenki olyan békét kíván, amely saját érdekeinek és elgondolásainak megfelel. A jelenlegi viszály kimenetelét nem lehet előre látni, egy azonban bizonyos és ez az, hogy a jelenlegi háboru nem olyan, amelybe az Egyesült Államokat bele lehetne keverni.

Borbélyok figyelmébe!
Olcsó és jó közszóulást **Dalsi** Károlynál végeztesen Szubotica, Postanska 3. (Főposta mellett)

Húszfokos hidegben folyik a finn-orosz háború

Leningrádot éjszaka elsötétítik - A szovjethaderő két részre akarja vágni Finnországot

A vasárnapi harcokban a finnek minden szovjet támadást visszaverték

Helsinkiből jelenti az Avala: A Reuter-iroda különtudósítója a finn-orosz harcokról a következő részleteket jelenti:

— Egy napot töltöttem a finn csapatoknál a karéliei arcvonalon, ahol a szovjet előretolt osztagai állnak a Mannerheim-vonal előtt. Az időjárási viszonyok itt rendkívül kedvezőtlenek. Amíg fejünk felett a szovjetágyúk lövedékei suhantak el, a hóborított s aknákkal teleszórt terepen a senki földjének határához érkeztünk. Megállapítottam, hogy a finnek ellenállását maga a természet is elősegíti. A finn hadsereg kiváló fegyelme valóban csodálatraméltó.

— Az újságírók gépkocsijait fehér takarók borították, nehogy az ellenséges repülők észrevegyék őket. Amikor fejünk felett repülőgépmotor berregését hallottuk, kiugrottunk a gépkocsiból és a hóba feküdtünk. Később megállapítottuk, hogy finn gépekről volt szó, amelyek különleges sítalpakkal vannak felszerelve, hogy a fagyos talajon is le tudjanak szállni.

— Az oroszok tevékenységének első jelét egy faluban találtuk, amelyet az oroszok bombái elpusztítottak. Itt a finn hadsereg egyik ezredese várt bennünket. Kijelentette, hogy mindössze fél mérföldre vagyunk az oroszok első vonalától. Az orosz tüzéség azon a reggelen különösen élénk tevékenységet fejtett ki. A szovjet-

ágyúk a falut valóságos gránátesővel árasztották el. Az ezredes elmondta még, hogy a szovjetcsapatok az utóbbi napokban nem hajtottak végre nagyobb arányú támadást, de rövidesen nagy szovjetoffenzívát várnak. Közölte, hogy a finn veszteségek jelentéktelenek, míg a finnek több szovjet tankot zsákmányoltak. A fogoly szovjet katonáknál több, mint egyhónapos újságokat találtak. Ebből arra következtetnek, hogy a szovjetcsapatok és a mögöttes terület között az összeköttetés nagyon gyenge. Az arcvonal e részén a szovjetcsapatoknak nincsenek sátorai, hanem a katonák kénytelenek a szabad ég alatt tűz mellett aludni. Ez a tűz egyben kitűnő célpontul szolgál a finn katonáknak.

BERLIN NEM KÜLDÖTT HADIANYAGOT FINNORSZÁGNAK

Párisból jelenti az Avala: A német rádió vasárnap este hivatalos közleményt adott ki, amely szerint nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy Németország hadianyagot küldött Finnországnak. A háború kezdete óta — mondja a közlemény — Németország sem közvetve, sem közvetlenül nem küldött hadianyagot Finnországnak. Ennélfogva valótlannak mindazok a hírek, amelyek az ellenkezőjét állítják.

Az offenzíva előkészületei

Bernből jelenti az Avala: A Basler Nachrichten stockholmi tudósítója azt jelenti, hogy állandóan zsúfolt katonavonatok haladnak a finn arcvonal felé. Ugylát-szik, hogy a szovjetfőparancsnokság sürgős előkészületeket tesz az offenzívára. Megállapították, hogy a finn arcvonalon kaukázusi csapatok is vannak, amit a katonai szakértők elég különösnek tartanak, mert ezek a csapatok nehezen bírják el a finnországi éghajlatot. A jelentés végül közli, hogy a finn repülők a murmanszki vasútvonalat több helyen megrongálták.

Az Avala helsinki jelentése szerint finn katonai körökben azon a nézetet tartják, hogy a szovjetcsapatok rövidesen a középső arcvonalszakaszon mennek át támadásba, főleg azokon a pontokon, ahol a szovjetcsapatok kénytelenek voltak a finnek elől visszavonulni.

UJABB BEHÍVÁSOK FINNORSZÁGBAN

Helsinkiből jelentik: Finnországnak a tartalékosok újabb korosztályát hívták be, hogy szembenézzenek a keleti arcvonal középső szakaszán történő nagyszabású orosz csapatösszevonásokkal. Helsinkiben azt hiszik, hogy a szovjetcsapatok a Botteni-öböl északi partján levő Culu irányában akarnak támadást indíta-

ni. Finnország területe itt a legkeskenyebb és a vidéken majdnem teljesen hiányoznak a közlekedési eszközök. A szovjetnek az a terve, hogy Finnországot ezzel a támadással két részre vágja.

FINN HIVATALOS JELENTÉS

Helsinkiből jelentik: A finn hivatalos hadijelentés a következőket mondja: Az ellenség a Taipale-folyó vidékén folytatta támadásait. A finn csapatok ezeket a támadásokat visszaverték. A keleti határ több pontján heves csaták voltak. A szovjet tengeri hadereje a finn szigetek több pontját bombázta. A finn parti ütegek is erélyesen résztvettek a szárazföldi csapatok hadműveleteiben.

Hangó szombati bombázása nem járt sikerrel. A finn repülőgépek felderítő repüléseket végeztek és bombázták a szovjetcsapatok menetoszlopait. A finn légi erők a szárazföldi tüzéség támogatásával szétugrasztották az ellenség több harcikocsi- és páncélos gépjárműoszlopát.

A Stefani-iroda jelenti, hogy a finn repülők Kronstadtot is bombázták.

VISSZAVERT SZOVJETTÁMADÁS

A norvég távirati iroda közlése szerint Salmijerviben vasárnap légi riadó volt. Kevéssel ezután robbanások zaja hallatszott. Három

szovjetrepülőgép bombákat dobott le, de kárt nem okoztak, mert az erdőre estek. A reggeli órákban az a jelentés érkezett a finn határról, hogy a szovjetcsapatok Salmijervitől délre támadást kíséreltek meg, a finnek azonban visszaverték őket. Az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek. A finnek sok foglyot ejtettek. Finn jelentések szerint a szovjetcsapatok a Petsamo és Salmijervi ellen a legutóbbi napokban intézett támadások során mintegy 500 halottat és 200 foglyot vesztek.

Félhivatalos finn körökben kijelentették, hogy a Ladoga-tó északi részén lefolyt harcokban a finnek mindenütt határozott fölényben maradtak. A karéliei földnyelven a helyzet változatlan.

Leningrádot éjszaka teljesen elsötétítik. A napokban a városba sok sebesült érkezett.

AMERIKA HITELT NYUJT FINNORSZÁGNAK

Newyorkból jelentik: Az amerikai pénzügyintézetek tízmillió dollár hitelt nyújtanak Finnországnak, hogy az Egyesült Államokban felvásárolhassa a mezőgazdasági ter-

ményfelesleget és egyéb, polgári használatra szánt cikkeket. A hitelt Roosevelt elnök hozzájárulásával engedélyezték. Valószínűnek tartják, hogy Norvégiának is nyújtanak hasonló hitelt.

A SVÉD HADERŐ UJ FŐPARANCSNOKA

Stockholmból jelentik: Gusztáv svéd király Thornell altábornagyot valamennyi nemzetvédelmi erő vezérkari főnökévé nevezte ki. A hadsereg, a haditengerészet és a légi fegyvernem hasonló egységes vezérlet alá helyezésére eddig még nem volt példa Svédországban.

SVÉDORSZÁG SEMLEGES MARAD

Stockholmból jelentik: Sköld svéd honvédelmi miniszter nyilatkozott Svédország köteleességéről és feladatairól a finn-orosz viszályban. A svéd kormány — mondotta — egyhangulag el van szánva, hogy megvédje Svédország szabadságát és függetlenségét. A finn-orosz viszályban Svédországnak ki kell tartania semlegessége mellett.

A finn parlament kiáltványa

Helsinkiből jelenti az Avala: A finn parlament vasárnap kiáltványt intézett a világ minden nemzetéhez. A kiáltvány többek között ezeket mondja:

— A finn nép, amely mindig arra törekedett, hogy minden nemzettel békében éljen, keleti szomszédja durva támadásának áldozata lett, bár erre a támadásra a legcsekélyebb okot sem szolgáltatotta. Számunkra nem marad más hátra, mint az, hogy folytassuk a ránk kényszerített harcot. A finn nép függetlenségéért, szabadságáért és becsületéért harcol. Védjük hitünket, házainkat és mindazt, ami civilizált nép számára szent dolog.

SITALPAK A FINN HADSEREGNEK

Helsinkiből jelenti az Avala: A finn főparancsnoksághoz állandóan érkeznek a sitalpak. A legszegényebbek is felajánlják sitalpukat a katonai hatóságoknak, mert meg vannak győződve, hogy a síhathatós védelmi eszköz. Vala-

mmennyi finn sportember, főleg a síelő, ha még nem vonultak be, önként jelentkeznek katonai szolgálatra.

Az Avala berni jelentése szerint egész Svájcban tüntetéseket rendeztek Finnország mellett. Zürichben bizottság alakult, amely gyűjtést rendez a finnek javára.

Orosz lap a német-orosz együttműködésről

Rómából jelentik: A Critica Fascista című folyóirat a német-orosz viszonyról foglalkozva, rámutat arra, hogy ezt a viszonyt már a múltban is a legkülönösebb ellentétek jellemezték. A két ország között a legnormálisabb gazdasági kapcsolatok álltak fenn ugyanakkor, amikor Berlin és Moszkva között a leghevesebb világnézeti harc dúlt. Németország és Oroszország két hatalmas ellenfél, amely sokkal jobban ismeri egymást, semhogy ne jönne köztük létre az együttműködés mindannyiszor, amikor valamely új tényező azt mindkettőjük számára kényelmessé teszi. Ezuttal a francia-angol politika teremtette meg az új helyzetet. A szovjet nem volt hajlandó Németországot megtámadni csak azért, hogy a demokráciák számára kikaparja a sült gesztenyét. A demokráciák ismét súlyos hibát követtek el, mert most ők kaparják ki a gesztenyét Sztalin számára. Világos ugyanis, hogy a pánszláv előnyomulás egyetlen biztos ellensúlyozója az erős s rendezett Németország.

HUSZFOKOS HIDEG FINNORSZÁGBAN

Osloból jelenti az Avala: A norvég távirati iroda különtudósítója jelenti a finn határról: Katonai körökben a szovjetcsapatokhoz érkező erősítésekből küszöbönálló támadásra kö-

vetkeztetnek. A finn katonák fegyelme kitűnő. Bár a hőmérséklet husz fok nulla alatt, a finn csapatok eddig mindig fölényben voltak a szovjetcsapatokkal szemben. A finnek különösen jó síelőek és ebben a harcmodorban rendkívül nagy ügyességet fejtenek ki.

SIERA rádiók árát 5%-kal leengedték

Képviseletek: GELB BÉLA, Noviszád, Kralya Peira II ulica 23. és „RADIOLUX”, Kralja Alekszandra 24.

Nyolcszor ment férjhez, de egyszer sem vált el

Lilian Monder férjei — Egy poligamista nő rekordja

Newyork, december 9.

Az már többször megtörtént, hogy egy-egy férfit többnejűség miatt el kellett itélni. Voltak már olyan férfiak, akik 10, sőt 15 feleséget is vezettek egymásután az anyakönyvvezetőhöz. Azonban ritkán akad a nők között olyan, aki ilyenfajta kalandokat átélné. Ez ezért van, mert az asszonyok természeti berendezése is más, mint a férfiaké, másrészt bizonyos bátorság és kalandvágy is kell hozzá, ami az asszonyokban kevésbé van kifejlődve, mint a férfiakban. Kivételt képez azonban Lilian Monder asszony esete, aki nemrégiben került a törvényszék elé Springfieldben.

Itt azután bevallotta, hogy nyolcszor ment férjhez anélkül, hogy egyik urától is elvált volna.

Ennél a pernél Lilian Monder életének minden részlete napvilágra került. Itt súlt ki a most legszebb éveit élő asszonyról, hogy első kalandját már mint 13 éves kislány élte át, amikor egy cigány jött Springfieldbe és megfogta a fiatal leány szívét a cigányélet romantikájával.

Egy kis községben azután sikerült egy cigánylegénynek rávenni a házasságra a fiatal leányt. Mielőtt azonban lakodalomra kerülhetett volna a sor, Lilian Monder megijedt, hazaszaladt és bezárta magát hálószobájába. Addig azután ki sem jött onnan, míg a cigányok el nem tűntek. Első házasságáról senki sem tudott semmit.

Három éven keresztül megtartotta titkát Lilian.

Azután férjhez ment egy fiatalemberhez, aki vele egy utcában lakott. Négy évig élt együtt az urával, négy gyermekkel ajándékozta meg és azután egy szép napon eltűnt. Newyorkba ment, ahol a kalandos lelkületű nőnek nemsokára sikerült is férje szeméi elől eltűnnie.

Mivel pedig igen csinos volt, mindig talált magának férfiakat, akik feleségül vették. Lilian úgy megszokta a dolgot, hogy a házasság szó első hallatára beleegyezett abba, hogy az illetővel az anyakönyvvezetőhöz menjen.

Igy volt azután nyolc férje egymás után

akikkel az ő felfogása szerint nem is esküdött meg igazán. Végre azonban mégis vágyódní kezdett gyermekei után, visszatért Springfieldbe és elment a rendőrségre, mivel az ura nem akarta többé visszafogadni házába. A rendőrségen elmesélte házassági kalandjait, ahol természetesen letartóztatták házasság-szédelgés miatt. Lilian Monder története még Amerika számára is szenzációsámba megy.

Reggeli Ujság
a magyarság napilapja

Elfogták a noviszádi beltéri templom tolvaját

Mise alatt kézitáskáikat lopott egy elvetemült asszony

A noviszádi beltéri katolikus templomban már hetek óta apró lopások történtek, amelyek a legnagyobb mértékben felháborították a hívők vallásos érzületét

és amellet némely esetben a templom látogatóinak érzékeny károkat is okoztak. Az elvetemült lelkületű tolvaj a szentmisék idejét választotta ki bűnös üzemeinek elvégzésére. Olyan alkalmakkor, amikor a templomban nagy tolongás volt,

kézitáskáikat és más kisebb használati tárgyakat, sőt pénztárcát is emelt el az ájtatoskodó hölgyektől.

A tolvajt most vasárnap sikerült kézrekeríteni. Az egyik gyónatószék mellé kézitáskát tettek le a fal párkányára, mintha a

templom valamelyik nőtárogatója tette volna oda arra az időre, amíg ájtatosságát végzi.

A harangozó a kóruson lesbeállt és figyelte, hogy ki nyúl a táskáért.

Mintegy husz perc telt el, amikor egy fejkendő asszony közeledett a gazdátlan táská felé. Lopva körülnézett, majd

a kézitáskát gyors mozdulattal a kosarába tette.

A harangozó lesietett a karzatról és a tolvaj nőt elfogta. Előállították a rendőrségen, ahol kiderült, hogy

Szvilánovics Mária a neve, 27 éves, a Limáni ucca 10. szám alatti házban lakik.

A rendőrség letartóztatta. Lakásán számos lopott tárgyat találtak.

Ezer szó az Ezer Tó Országáról

Kis lexikon finnekről — magyaroknak

AALAND-SZIGETEK

Finnul Ahvenanmaa-szigeteknek hívják ezt a fontos és az utóbbi hetekben egyre sürűbben szereplő szigetesoprotot. Az 1918-as finn függetlenségi háboru alatt Svédország a sziget lakosságának megvédésére csapatokat küldött. A svédek elől a vörösök elmenekűtek a szigetekről és ezután a svédek maradtak ott és csak négy hónap mulva távoztak el, amikor is az Aaland-szigetek Finnország uralma alá kerültek. Svédországban propaganda indult a szigetnek Svédországhoz való csatolásához, azzal érveltek, hogy a lakosság svéd származású. Finnország békésen várta az ügy elintézését és Anglia kezdeményezésére a Népszövetség foglalkozott az Aaland-szigetek hovatartozásával. A helyszínen megtartott vizsgálat során elismerték a finn igény jogos voltát s így az Aaland-szigetek Finnország birtokában maradtak.

ÉGHAJLAT

A finn éghajlat általában kedvezőbb, mint sokan gondolják. Helsinkiben júliusi középhőmérséklete plusz 16 C fok, a legnagyobb meleg, ami elég ritka, 20-30 C fok. A nyár és az őszeleje nagyon kellemes. A tél novemberben kezdődik és április elejéig tart. Lappföldön nyáron is találni jeget a földben. Lappföldön már mínusz 50 fok hideget is mértek. A nagy teleken minden tó, folyó és mocsár befagy.

FA

Fehérranyuk a fa. Legfőbb vevőjük Anglia, amely a termelt mennyiség felét átveszi, de a finn faáru Dél-amerikában is igen keresett cikk. Erdőknek köszönhetik papirosiparukat, amely már a XVII. században is virágzott. A finn papirt 40 országba adják el. Igen jelentékeny a finn bútortipar is, amely főleg Angliát látja el.

KENYÉR

Sokféle kenyérük van a finneknél; buzakenyerük, amelyet francia kenyérnek neveznek, alakja is hasonló a franciák rudalaku kenyéréhez, rozskenyérük, amelyet megpirítanak és végül fekete, átlukgatott kőkemény kenyérszelet, amelyet vajjal és sajttal

kennnek meg. Száraz kenyér helyett mindenhez vajjas kenyéret esznek, leveshez, hushoz, sőt még itt ott gyümölcsökhöz is. Legfontosabb élelmicikük a kávé. Kávéfogyasztásuk évente és fejenként 6.5 kilogramm.

KELET-KARÉLIA

A finneket Karjalának mondják Karéllát, amely jelenleg Oroszországhoz tartozik és ahol igen sok finn lakik. Néprajzi alapon követelhetnék is a finneket Kelet-Karjalát, amely most még mint önálló köztársaság szerepel a szovjet-unió köztársaságai között. A karjalai finneket vidám fickók, jókedűkkel, tréfaszeretűkkel, nótatudasokkal jobban hasonlítanak a magyarokhoz, mint a finnség másik nagy csoportja, a hámelek.

KÖZMONDÁS

Adott az Isten szántóföldet, de nem adott ekét,
Adott az Isten forrást, de nem adott poharat,
Adott az Isten tehenet, de nem adott sajtárt,
Adott az Isten lent, de nem adott vásznat.
E földön mindenkinek
Egyedűl, saját erejével kell dolgoznia,
Egyedűl, saját eszéve! kell teremtenie,
Egyedűl, saját fejével kell gondolkodnia.

LAPPFÖLD

Autóbuszon az ötszáz egynéhány kilométerre fekvő vidék Helsinkiből könnyen elérhető. 80.000 négyzetkilométeres területén alig lakik ember, négy négyzetkilométerre jut egy lélek 1300 méterig emelkedő hegyek, elhagyott tavak, zajgó folyók, domboék jellemzik ezt a vidéket. Mindössze néhányszáz lapp él 150.000 rénszarvas társaságában e földön.

MUNKÁSVISZONYOK

Finnországban állandóan háromszor annyi az állásajánlat, mint az álláskereslet. A szakszervezeteknek jelenleg 30.000 tagjuk van. A finn szociáldemokrácia erőteljesen nemzeti színezetű és nagy úr választja el a kommunizmustól. A finn munkás szarvasbőr keztyűben végzi a munkát, nehogy elcsufítsa kezét. Kitűnően fizetik őket,

főleg a gyárakban. 1889-től kezdve rendszeresen jelennek meg munkásvédelő törvények. A munkanélkülieköl gondoskodnak, de rendszeres munkanélküli segély nincs.

NŐK

A finn lányok munka után nem a szórakozóhelyekre sietnek, hanem a Lotta Svärd-be. A nők hadseregébe, 80.000 tagja van a finn női hadseregnek és különösen a most folyó háboruban végeznek hősiességüket a harcok megsegítésével. A finn nők nem szépek, de erősek, kitartók.

NYELV

Eleven halak uszkálnak a víz alá. Elevät ka at uiskelevat veden alle. Suu—száj, pää—fő, käsi—kéz, jalka—gyalog, silmä—szem, nuole—nyal, vesi—viz, niele—nyelv, neljä—négy, kuute—hat, kynär—pää—könyökfő. Ez a néhány példa is élénken bizonyítja a finn-magyar rokonságot.

RANG

A társadalmi osztályok közötti különbségek nem olyan élesek, mint másutt. Ur megszólítás csak a hadsereg tisztjeinek jár ki, mindenki mást csak foglalkozásának megjelölésével szólítanak meg.

SPORT

Mannerheim tábornok a napokban mondotta, hogy minden katonája 30 kilométert tud megtenni naponta sitalpakon, így hát tulajdonképpen a katonai létszámnak duplája áll rendelkezésre. A finn katona a sporttelepeken nyeri első kiképzését. A finn atleták 1906 óta 70 arany, 65 ezüst és 63 bronzérmét nyertek el. A finneket és magyarokat számarányukhoz képest elsők az egész világon a sport terén. A munkások sitalpon járnak munkába, a diákok iskolába. Februárban minden iskolában kéthetes szünet van.

TAMPERE

Európa legtisztább ipari városa. Bár rengeteg gyára van, korom és füstmeretlen, mert a gépeket villamos erővel hajtják. Főleg papírost, cipőt és fém tárgyakat gyártanak. Finnországban nagyságra nézve harmadik városának.

TERÜLET

Finnország nem kicsi, legfeljebb lakosai számát tekintve. Területét nézve Európa hetedik országa, csaknem akkora, mint Németország. Emellett a finn föld állandóan gyarapszik, mert a nyugati parton 100 évenként egy métert nyernek a tengertől. A finn nép szerint a teremtés harmadik napján az Ur a földeket és a vizeket elválasztotta és a zürzavarban rendet teremtett, csupán a föld egy sarkára nem vetette pillantását, ez Suomi volt és így maradt meg ezen a hatalmas területen a víz és föld ilyen kaotikus keveredése.

TÓ

Az Ezer-tó országának szokták mondani Finnországot, pedig több mint 70.000 jelentősebb tó borítja, ha pedig minden kis tavat számítanánk, talán millióra rugna számuk. Tudajdonképpen ezer sziget van Finnországban, a többi tó, azaz víz. A Mikkel-kerületben a szárazföld 30%-át víz borítja. A finn tavak nem önállóak, hanem összefüggnek egymással és bár nagyon lassan, óránként néhány méternyi, de folynak. Legnagyobb tavuk a Ladogató — 34.000 négyzetkilométer — ahol az oroszok most súlyos vereséget szenvedtek.

VIZ

A finneket az ég áldásának mondják a vizet, de azt is szokták mondani: »A mi fehér szénünk.« Vízeseik segítségével 1934-ben 1350 millió kilowatt áramot termeltek. Leghíresebb villamoserőműük az Imatra 24 méteres zuhatagjánál épült.

VIIPURI

1300 óta a finneket végvára az oroszok ellen. A régi, hatalmas falak alatt modern épüetek terülnek el. Helsinkit után Suomi legnagyobb városa, 82.000 lakossal.

Betörés egy noviszádi tanár lakásába

Az ismeretlen tettes ékszerrel vitt el

Vasárnap délután vakmerő betörés történt Noviszádon.

Ismeretlen tettes behatolt Müller Jakab leánygimnáziumi tanárnak a Vojvoda Knityanina ucca 22. szám alatt levő házába és elvitt különféle ékszereket.

Müller Jakab tanár vasárnap délután a feleségével együtt elment moziba. Középiszkolás leánya délutáni táncmulatságon vett részt és alkonyat tájban ment haza. Amint belépett az előszobába, látta, hogy az ajtók tárva-nyitva állnak és

egy ismeretlen sportsapkás, gumicsizmás fiatalember áll a hálószobában, a nyitott szekrényben turkál.

A kislány sikoltozva rohant ki az udvarra. A betörő felhasználta ezt az alkalmat a menekülésre. Kifutott az uccára és

a szemközti temetőben elfülfülfött még mielőtt valaki elfoghatta volna.

Megállapították, hogy a betörő több nagyértékű ékszert vitt magával.

A nép nevelése az egyesület létalapja Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

Villamosági és malomszövetkezet alakult Bajsán

Egy részjegy ára 100 dinár

Rövidesen jelentettük már, hogy Bajsán mozgalom indult a villanyvilágítás bevezetése érdekében. A mozgalom előkészítése a múlt héten befejeződött úgy, hogy vasárnapra összehívták az alakuló közgyűlést. A rendezőbizottság az alakuló gyűlésre meghívta Fodor Gellért volt képviselőt, a szövetkezeti mozgalmak kitűnő ismerőjét és kikérte közreműködését. Fodor Gellért készséggel tett eleget a meghívásnak, az alakuló gyűlésen előadást tartott a szövetkezeti mozgalomról, elkészítette az iratokat, melyeket a törvényességhez kell betérjeszteni a szövetkezet megalakítása ügyében.

A szövetkezetnek ötvennyolc alapító tagja van.

A szövetkezet célja elsősorban, hogy Bajsza községet villanyval lássa el. Egy részjegy ára 100 dinár. A felelősség a jegyzett részjegy értékének kétszerese. A szövetkezet elnökévé Hodolík Pált választották, alelnökévé Tomajek Sándort.

A község lakossága nagy érdeklődéssel és bizakodással tekint a szövetkezet működése elé.

URANIA MOZI, Noviszád

Minden idők legnagyobb filmje:

Dr. Koch Róbert

Az emberiség megmentője

EMIL JANNINGS

Viktoria v. Balalko Wernek Kraus

Isteni italok a „FRUSKOGORAC” pezsgők

Italai minden ünnepi asztalnak
FRUSKOGORAC K.D. NOVISZAD

Öngyilkosságok Szuboticán

Gyorsvonattal tépette szét testét egy 19 éves leány

Fia öngyilkossága feletti bánatában agyonlőtte magát egy vasuti tolatómunkás

Szuboticáról jelentik: Vasárnap két megrendítő öngyilkosság történt Szuboticán. Antunovic Katica 19 éves szubotici leány vasárnap délelőtt a budapesti gyorsvonat elé vetette magát. A mozdony

lémetszette a szerencsétlen leány fejét, testét is borzalmasan összeroncoltta.

A rendőrségi nyomozásnak eddig még nem sikerült biztosan megállapítania, hogy miért dobta el magát az életet a fiatal leány. Antunovic Katica már szombaton idegesen viselkedett, összeszóllakozott a fivérével, sőt tettleg is bántalmazta. Bizonyosra veszik, hogy a leány udvarlója miatt veszett össze fivérével s ugyancsak az udvarló miatt vetett véget életének. A fiu ugyanis a közelmúltban elhagyta,

a lány állítólag nagyon szeretete miatt követte el végzetes tettét.

Szvircevic István 51 éves szubotici vasuti tolatómunkás vasárnap délután vadászfegyverével agyonlőtte magát Majsai ut 25. szám alatti lakásán. Az öngyilkosságról értesítették a rendőrséget, ahonnan Milosevic Gávra rendőrkapitány és dr. Osztrógonac Béla rendőri szakorvos ment azonnal a helyszínre és megejtették a vizsgálatot. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy Szvircevic különös módon vetett véget életének. Vadászfegyverének ravaszára kampót erősített, a kampóra zsineget kötött, amelynek másik végét a talpára erősítette. Mikor ezzel meg volt, a fegyver fölé hajolt, lábával elrántotta a ravaszt és a sörétek szétroncolták a mellét. A halál azonnal bekövetkezett.

A megindult nyomozás kétségtelenül megállapította, hogy Szvircevic két évvel ezelőtt öngyilkossá lett fia utáni bánatában vált meg az élettől. Az öngyilkos fia az indíjái állomáson volt forgalmi tisztviselő és hivatalában támadt rendellenesség miatt véget vetett az életének. Szvircevic István ettől az időtől kezdve rosszkedvű volt, buskomor lett és vasárnap délután félőtkor pontot tett céltalannak képzelte életére.

Mint a pulyka bekapkodja a kukoricaszemeket...

Dr. Macsek érdekes kijelentése egy zágrebi értekezleten

Zágrebból jelentik: A Goszpodarszka Szloga nevű horvát gazdasági szervezet vasárnap este Zágrebben nagyszabású értekezletet tartott, amelyen megjelent dr. Macsek Vladko és dr. Andresz kereskedelmiipari miniszter is. Dr. Andresz beszédében kijelentette, hogy

a kormány a Prizádot teljesen átszervezi.

A Prizád eddig néhány befolyásos szállító érdekeit szolgálta,

a jövőben azonban csakis a földművesek érdekében működhet.

Dr. Macsek Vladko az állatkivitelről beszélt és felszólította a horvát földműveseket, hogy tömörüljenek szövetkezetekbe. Dr. Macsek után Petkovics prelogi földműves beszélt, követelte, hogy az állatkivitel a Goszpodarszka Szloga szervezetre bizzák és ne a beográdi kormányra, amely kormányban most ott ülnek a horvátok képviselői is, de ki tudja, hogy még mi jöhet. Erre dr. Macsek ismét felszólalt és a következőket mondta:

— Amit Petkovics mondott, én is tudom. A mai helyzetre való tekintettel azonban egyedül sehol sem szerepelhetünk, mint tényezők. Látjuk, hogy tűnnek el országok, amelyeket a hatalmasok úgy kapkodnak be, mint pulyka a kukoricát. Még Jugoszlávia is tulságosan kicsi, hogy ellenálljon. A napokban magyaror-

szági lapoknak nyilatkozatot adtam, amelyben kijelentettem, hogy nem elég az, hogy a szerbek és horvátok szövetkeztek, hanem társulnunk kell a magyarokkal és románokkal is, hogy valahogy fenntartsuk magunkat.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

id. Takács János

gazdálkodó

temetésén megjelentek, részvénytulajdonosokkal, koszoru és virágadományokkal, melyek fájalmunkon enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk halás köszönetet.

Drága halottunkért az engesztelő szentmiséldozatot december 13-án reggel 6 óra körül mutatjuk be az Urnak a rókusai piébánia templomban.

Noviszád, 1939 december 11.

A gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Halás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

Novák György

gazdálkodó

temetésén megjelentek, részvénytulajdonosokkal, koszoru és virágadományokkal, melyekkel fájalmunkon enyhíteni igyekeztek.

Noviszád, 1939 dec. 11.

Öz. Novák Györgyné

Szomborban az uccán megfojtottak egy idős özvegyet

Valószínűleg bosszúból történt a gyilkosság

Vasárnapra virradó éjszaka Szomborban titokzatos gyilkosság történt.

Reggel a Bezdáni ut és a Bunyevác ucca sarkán az utmenti árokban

női holttestet találtak.

A rendőrség megállapította, hogy a holttest

Gertner Józsefné 65 éves özvegyasszony,

aki a Markovics ucca 18 szám alatti házban lakik.

Özvegy Gertnernét kézzel fojtották meg és a halál beállta után dobták a holttestet az árokba.

Az özvegy házában lakik Stolz Terézia bejárónő, aki a rendőrség részére értékes vallomást tett. Elmondta, hogy vasárnap hajnali 4 óra tájban hallotta, hogy valaki az uccáról kopog Gertnerné ablakán. Gertnerné kinyitotta az ablakot, beszélgetett az ismeretlen férfival, majd kiadta a kapukulcsot és

az idegen bement Gertnerné lakásába.

Ott is beszélgettek, majd az özvegy az ajtón keresztül beszólt a bejárónőhöz:

— Terus megyek a menyemhez, mert nagyon beteg.

Azzal eltávozott. Azután nem jött többé vissza.

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy az idős asszonyt bosszúból gyilkolták meg. A vizsgálat folyik.

Kötött szövöttáru

divatáru, rövidáru vásároljon az olcsó

Perepatis-nál

Noviszád, Kr. Petra II. 59. Gyümölcs piac

Különadók és adóemelések

a semleges országokban

A HÁBORU KITÖRÉSE ÓTA HOZOTT ADÓÜGYI RENDELKEZÉSEK

A semleges országokban hozott háborus gazdasági és pénzügyi intézkedések ismertetését az adóügyi rendelkezésekkel fejezzük be.

Az egyes országokban a következő háborus adóügyi rendelkezéseket léptették életbe:

Olaszország: 0.5 százalékos vagyónadó bevezetése. A forgalmi adó kiterjesztése.

Görögország: fényüzési cikkekre 10%-os különadót vetettek ki.

Belgium: a gyufa, öngyújtók és dohány illetékét felemelték.

Hollandia: a jövedelemadót 1940 január 1-től 15%-kal, május 1-től 45 %-kal emelik.

Dánia: a jövedelemaadót és a vagyónadót 40%-kal emelték. A sör és a dohányárak illetékét felemelték.

Litvánia: a cukoradót felemelték.

Lettország: az üzemből levő személyautókra különadót vetettek ki.

Svédország: a szeszadót felemelték.

HIREK

HIDEG, HAVAZÁSRA HAJLÓ IDŐ

Jugoszláviában tegnap tulnyomórészt felhős, helyenkint esős, illetve havas idő volt, a hőmérséklet a tengeremléken kissé emelkedett, egyébként csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen -11, a legmagasabb Dubrovnikban +12 fok volt.

Várható időjárás a következő 21 órára: KELETEN: Hideg, tulnyomórészt felhős, helyenkint havas idő. — NYUGATON ÉS A TENGERMELLEKEN enyhe, esős idő, erős déli szél. — AZ ORSZÁG BELSEJÉBEN változékony, felhős, helyenkint esős idő várható. A nap két 7 óra 5, lenyugszik 13 óra 57 perckor.

— Beslics közlekedésügyi miniszter Petrovgrádon. Petrovgrádról jelentik: Beslics Nikola közlekedésügyi miniszter hétfőn reggel Petrovgrádra érkezett. A volt megyeháza előtt Putnik Emil járási főszolgabíró, Makszimovics Nikola rendőrségi előjáró, Cvetkov Milorád városelnök és Bosnyák Dusan helyettes városelnök fogadták és üdvözölték. A fogadtatás után a miniszter a főszolgabírók helyiségében értekezletet tartott a JRZ párt járási vezetőbörével és a falusi pártszervezetek kiküldöttjeivel.

— Letartóztattak egy noviszádi gántisztviselőt. Ilés János temerini gazdálkodó és Kihut István temerini zenész feljelentést tett a rendőrségen Bekics Miját noviszádi magántisztviselő ellen, aki pénzt csalt ki tőlük. Bekics megígérte, hogy vendéglősenegedélyt jár ki a részükre, ezért Illéstől 1000 dinárt, Kihuttól pedig 1200 dinárt vett fel. A pénzt elköltötte, de engedélyt nem szerzett. A noviszádi rendőrség letartóztatta.

— Lopások Noviszádon. Vasas Mihály 36 éves kertész és Keszner Márton 37 éves noviszádi órási Petrovradinban Lang Jakabtól ellopott nagyobb mennyiségű rezeget összesen 800 dinár értékben. Őrizetbe vették őket. — István István maliogyosi születésű noviszádi munkás kerékpárját a Radonics uccából ellopták. A rendőrség hamarosan letartóztatta a tolvajt Kolbert István munkás személyében. Kolbert beismerte, hogy Hirschfeld Elizának a Radonics uccában levő házából elloptott hat tyukot is. — Kuzmics Radoje 21 éves munkás a Beograd—Noviszád között közlekedő vonaton Novák Mihály vasuti munkástól elemtől 300 dinárt. A noviszádi rendőrség letartóztatta.

— Zagrebban nem volt nagyszabású zavargás. Zagreből jelenti az Avala: A horvát bán kabinetirodája közleményt adott ki, amelyben megcáfolta azt a hírt, hogy Zagrebban vasárnap nagyszabású zavargások voltak. Az egész hírszertelesből csak annyi igaz, hogy egy munkágyűlés betiltása miatt tüntetés volt, amelyet a rendőrség minden nagyobb incidens nélkül megakadályozott. Zagrebban teljes a rend és nyugalom.

— Tilos a cukorkafélékkel üzött szerencsejáték. A belügyminiszter az ifjúságra való káros hatások megakadályozása céljából megtiltotta a csokoládé, bonbon, bisquit, vagy más hasonló cukorkáknak csomagokban vagy zacskókban játékgyékkel való eladását, illetőleg ingyenes osztogatását. A rendelet ellen vétőket 1500 dinár pénzbüntetéssel sújtják.

— MOLI HIREK. Vén Károly gazdálkodó tanyáján tűz ütött ki és elhamvasztotta a gazdálkodó szalmakazait. A szomszédság minden, oltásra irányuló fáradozása sikertelen maradt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen, a kár biztosítás útján megtérül. — Gajdos Mátás 76 éves moli lakos kukoricát akart lefordítani háza padlásáról. A létra legfelső fokán az idős férfi elvesztette egyensúlyát és lezuhant. Gajdos olyan szerencsétlenül ért földet, hogy súlyos zúzódásokat és belső sérüléseket szenvedett, amikbe rövidesen belehalt. — A moli Trenka-féle kuton a sorra várakozó asszonyok összeveszték azon, hogy melyikükön van a sor. A nézeteltérést úgy oldották meg, hogy vízfordóval puhították egymás fejét. Két fej betört, a rendőrség eljárást indított.

— Petrovgrádon öngyilkosságot követett el egy boszniai munkanélküli. Petrovgrádról jelentik: Dedics Remo boszniai illetőségű munkás, munkát keresve gyalogszerrel bejárta majdnem az egész országot és vasárnap kimerülten, pénz nélkül Petrovgrádra érkezett. Jelentkezett a munkástörszén, ahol szállást kapott. A munkásmenedékhelyen egyedül aludt. Begyújtott a kályhába, megrakta szénnel és nyitva hagyta a kályha ajtaját, úgy hogy a gáz megölte. Tetőt valóján leg nélkülözése miatt követte el.

Legutabban megjelent divatújdonságok bórakukban, valamint divatékszerekben nagy választék **BALOG LINA cég** SZUBOTICA

— Rekordszámu nevezés érkezett a budapesti kiránduló vonatra. Mint ismeretes, a Putnik menetjegyroda pénteken, 15-én különvonatot indit Budapestre. A kirándulásra rekordszámu jelentkezés érkezett, a jelentkezők száma megközelítette az ezret. Időközben csökkenteni kellett a jelentkezők számát, de még így is több mint nyolcszáz utassal indul el a különvonat pénteken délelőtt 9 óra 30 perckor a noviszádi állomásról. A Putnik menetjegyroda nagy apparátussal munkálkodik az utazás előkészítésén s így bizonyosra vehető, hogy a kirándulás résztvevői ezuttal is a legnagyobb meglepéssel nyilatkoznak majd a kirándulás rendezéséről és a budapesti időtöltésről.

— A bibliai paradicsom Ugandában volt? Zanzibárból jelentik: Van Riet tanár, a világhírű régész, szenzációs bejelentéssel lépte meg a háborús világot. Nem kisebbet állít, mint azt, hogy megtalálta a Biblia édenkertjét — Ugandában. A Tanganyika-határ közelében a tudós ugyanis olyan leleteket talált, amelyek legalább is azt bizonyítják, hogy az időben, amikor a Földön még csak elszörva, törzsi közösségben élt néhány-millió ember, akkor a mai Ugandában virágozó, hatalmas, boldog ország létezett. Összevetve ezeket a feltevéseket az Afrika minden részében talált s tévesen a régi rómaiaknak imputált remekművekkel, alighanem igaza van a holland tudósoknak. Sajnos azonban, a világ ma nem talál időt ahhoz, hogy ennyire nemes ügyekkel foglalkozzék.

— Szerencsétlenség a noviszádi kábelgyárban. Gál János, a noviszádi kábelgyár alkalmazottja a gépteremben dolgozott. A működésben lévő gépek felett létrát támasztott egy felső rudhoz, hogy a meneszt közelében elhelyezett gépeknél igazítson valamit. A létra megcsuszott, mire Gál Havlek Károly 34 éves munkást hívta segítségül. Havlek oda is ment, de a létra rázuhant és a fején súlyosan megsebesítette. Gálnak semmi baja nem történt.

— Legszebb karácsonyi ajándék művészi fotográfia. Propaganda áron foto »Joly«-nál, Szuboticán, Strosmajerova ul. 22.

— Véres kártyaparti Kupuszinán. Oszkovic Fránya szombori munkás és Bosnyák Pál szombori csász a kupuszinai Bacsu-vendéglőben nagy kártyacsatát vívott szombaton. A kártyázásból kifolyólag valamin öszszeszóalkoztak és verekedni kezdtek. A verekedés hevében Bosnyák hirtelen kést rántott és Oszkovicot nyakon szurta. A kés mintegy 12 centiméter hosszú és 4 cm. mély sebet ejtett Oszkovicson, akit dr. Szabó Endre községi orvos részesített első segélyben, majd kórházba utalta, mivel állapota életveszélyes. Bosnyák ellen megindult az eljárás.

— Áthelyezték a noviszádi Futaki-ut egyik villamos megállóját. A noviszádi villamosvasut Kralya Petra II. uccai utvonán, a leánygimnázium előtt volt rendes megálló. Ezt a megállót most mintegy harminc méterrel elhelyezték, a Futaki-ut és a Skolszka ucca sarkára. Az áthelyezés célszerű és régóta kívánatos rendelkezés, mert az új áramlás uccasarkon van s így nagy mértékben csökken az esetleges közlekedési baleset veszélye.

— Női téli kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

— Választójogot a nőknek! — hirdették Petrovgrádon. Petrovgrádról jelentik: Vasárnap délután női gyűlés volt Petrovgrádon a Vöröskereszt otthon nagytermében, amelyet a hallgatóság zsufolásig megtöltött. A gyűlésen különböző társadalmi osztályhoz tartozó nők jelentek meg, azonkívül számos férfi. A megnyitó beszédet Kolarov Mila óvónő mondotta el. Utalt arra, hogy a nőmozgalom Jugoszláviában egyre nagyobb méreteket ölt. Ennek előidézője egyrészt a megegyezés, ami az ország teljes demokratizálását jelenti. A nők — mondotta, nem tudják elképzelni az ország demokratizálását anélkül, hogy a nők szavazati jogot ne kapnának. A másik ok, ami lendületet adott a nőmozgalomnak, az Európa különböző frontjain dúló háboru. A jugoszláv nők meg akarják védeni férjeiket, apáikat, gyermekeiket és fivéreiket a háboru borzalmaiktól. Ezután Szerzetics Dragica »Zsena Danas« című folyóirat szerkesztője nyújtott történelmi visszafilantást a jugoszláviai nőmozgalom alakulására, majd a különböző társadalmi osztályokhoz tartozó nők helyzetét vázolta. Krzselics Zora tanárjelölt a diplomás nők, Salberger Bogomila a szlovén nők, Jurányi Mária a szlovák nők, Vukov Lyubica a földművelésnyok és asszonyok, Binder Kunda az ipari munkásnők, Mihajlov Kovica a mezőgazdasági munkásnők és Schulmann Rózi a nő ifjuság nevében beszélt, majd egyhangúlag elfogadták a határozati javaslatot, amelyben passzív és aktív választójogot követelnek minden nő számára egyenlő, általános és titkos választójogú keretben belül.

— Szívszélhűdés következtében meghalt egy zsedniki gazdálkodó. Szuboticáról jelentik: Nem messze Szuboticától a járókelők kocsi vettek észre, amelyen középkorú férfi feküdt. Amikor jobban szemügyre vették, észrevették, hogy a kocsi utasa halott. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre és megállapította, hogy a halott Krmpoticus Martin 50 éves zsedniki gazdálkodó és szívszélhűdés ölte meg. Krmpoticus hozzátartozóit értesítették a szerencsétlenségről, a gazdálkodó temetésére megadták az engedélyt.

— Emésztségi zavaroknál, mint puffadtság, felbőfögés, gyomorégés, melyeket a renyhe székelés okoz, ajánlatos esténként felpohár és reggel éhgyomorra ugyanannyi természetes »Ferenc József« keserűvizet inni. A valódi Ferenc József viz mindenkor tökéletesen megbízható hashajtónak bizonyul. Reg. S. br. 30474/35.

— Rendőrkézre került a »becsületes megtaláló«. Szuboticáról jelentik: Reich Julia szuboticiai kereskedőnő a mult hó 15-én jelentette a rendőrségen, hogy elvesztette a pénztárcáját, amelyben kisebb öszszegű pénzen kívül három, mintegy 2000 dinár értékű gyűrű is volt. A rendőrség megindította a nyomozást, a becsületes megtaláló azonban nem jelentkezett. Egyik szuboticiai ékszerész most jelentette a rendőrségen, hogy üzletében értékes gyűrűt akarnak eladni, de az ügyet nagyon gyanusnak találja. A rendőrség megállapította, hogy a gyűrűt Sztipics István 19 éves volt gimnáziumi tanuló akarta eladni, mire őrizetbe vették. A fiu elmondta, hogy a Krupezsevics-uccában megtalálta az eltűnt pénztárcát, de abban nem három, hanem csak két gyűrű volt. A gyűrűket értékesítés céljából átadta öreganyjának, aki az egyik gyűrűt 35 dinárért el is adta Fischer József ékszerésznek, a másik gyűrűt értékesítésre alkalmával azonban most porultját. A rendőrség Fischer üzleti könyveiből megállapította, hogy az ékszerész nem járt el az aranyvásárlási rendelet értelmében, mivel a vásárolt gyűrűt se be nem jegyezte üzleti könyvébe, a rendőrséget sem értesítette a gyűrű megvételéről. Sztipics Istvánt átadják a bíróságnak, Fischer ellen szintén eljárás indul.

ELEGÁNS karácsonyi ajándékok a SALON könyven választhat, ha megtekintjük »Zagorka« női és férfi fehérnemű modelljeit. Fűzők, melltartók a legújabb divat szerint készülnek. Mindenben dúsz választék. Noviszád, Zselyezniczka 34

— Szuboticán szerdán tartják az első benzinkihágás tárgyalását. Szuboticáról jelentik: A szuboticiai bíróságon szerdán tartják az első benzinkihágási tárgyalást. A benzinfogyasztás korlátozásáról szóló rendelet, mint ismeretes, megtiltja, hogy magánautók szombat déltől hétfő reggel 8 óráig forgalomban legyenek. Ez ellen tíz szuboticiai autótulajdonos vétett, ellenük megindult az eljárás. Az ítélet elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mivel az idevágó törvények értelmében a kihágót 5000 dinár pénzbírságra és 30 napi elzárásra lehet ítélni, a vádlottak között pedig több közismert szuboticiai uriember neve szerepel.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK
Zürich: Beograd 10, Páris 9.87, London 17.44, Newyork 44.6, Brüsszel 73.55, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.62, Szófia 5.30, Bukarest 3.30.

UNNEPEKRE legyen mindenki asztalán az illatos, zamatos, szívet-lelket derítő **ZSUPAI BOR**
MARIĆ zsupai pincészetéből, Noviszád, Miletićeva 59. Tel. 40.44

Vaddisznót lőttek Bezdánban. Bezdánból jelentik: A szigeti vadásztársaság vasárnap kitűnően sikerült körvadászatot rendezett. A legszerencsésebb vadász Szlávik Sándor bezdáni gyógyszerész volt, aki számos nyulon kívül egy közel két méteres vadkant lőtt. Terítékre került összesen 220 nyul, 3 róka és néhány fácán.

Bácstopolai hírek. A Katolikus Kör ifjúsága Szilveszterkor a Kör helyiségében (Puhalák-vendéglő) nagy szabású kobaré-estet rendez. — A topola-bajcsai Ipartestület vezetősége közli az érdekeltekkel, hogy a minisztérium rendelete értelmében azok a kis-közműves iparosok, akik 1938. április 16-án előtt kaptak iparengedélyt, a jövőben tarthatnak tanoncokat és segédkeket. — Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint az elmúlt héten mindössze egy leánygyermek született. Házasságok kötött Majtényi János és Juhász Ilona. Elhalt Presburger Károly 14 éves korában. — Az Iparos és Dalkör vezetősége elhatározta, hogy az idén ismét megrendezi ingyenes téli kultúrestét. A szervezéssel Tilger Mihály vezetőségi tagot bízták meg, akinek tervei szerint a Reggeli Újság Közművelődési Tanácsa és a helyi előadók mellett szöhoz jutnak a jugoszláviai magyar sajtó orgánáival is. — Az illetékes katonai körök már régebben elhatározták, hogy Topolán modern lakóházat építenek. A most megtartott árlejtésen Spitzer Karlo beográdi mérnök kapta meg a kaszárnya építését, mint legelősebb ajánlattevő. Spitzer 5341.000 dinárért vállalta a felépítést és az árlejtést a hadügyminisztérium is jóváhagyta. A kaszárnya részére a közlegényi telket adományozott és az építkezési költségekhez 850.000 dinárral járul hozzá, amire az Álami Jelzálogbanktól amortizációs kölcsönt vett fel. Az eredeti tervek szerint az építkezést csak tavaszra kezdték volna meg, de a kedvező időjárásra való tekintettel valószínűleg a közeljövőben már meg kezdik, annál is inkább, mert június 15-re készen kell lennie. Az építkezéseknél sok munkás kap alkalmazást.

ÓRÁT, ÉKSZERT jótállással javít Varga Árpád, Kr. Aleksandra ucca 22 szám.

Máliigyoási hírek. Süli Imre gazdálkodó tanyáján szombatra virradó éjjel tűz ütött ki, elhamvasztotta a takarmányt és a gazdasági melléképületeket. A szomszédság önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy a tűz nem terjedt át a főépületre. A kár mintegy 10.000 dinár, amely biztosítás révén megtérül. — Az ipartestület vezetősége elhatározta, hogy átírják a plébánia hivatalnak, hogy az iparosok részére fentartott padok két első sorát az Ipartestület vezetőségének tartásáig fenn, vagy engedélyezzék, hogy két új padsort csináltassanak a vezetőség részére. — A helyettes titkár fizetésének kérdését rendezték, ezenkívül Tóth Lajos villanyszerelőt és Pesti Géza borbélymestert megbízták, hogy a tanoncok oktatását ellenőrizzék és esetleges észrevételeikről tegyenek jelentést a vezetőségnek.

Szarvasokat lőttek Kupuzsinán. Kupuzsináról jelentik: Szombaton reggel a vasútállomáson dolgozó munkások két szarvast vettek észre. A munkások észrevételüket azonnal közölték Hernhutter Imre vadással, aki azonnal nyakába akasztotta puszkáját és a nemes vad után iramodott. A szarvasok Balogh János kettjén át bementek az udvarba s enni való után néztek. Hernhutter hamarosan a helyszínre érkezett és mindkét szarvast leterítette. A kupuzsinai vadászok meleg ünneplésben részesítették szerencséskező társukat.

Mária Ivanovna a felhők felett

Mária Ivanovna már nem elnyomott nő. Nem visz már olyan alárendelt szerepet, mint a cári Oroszország idejében a nők. Mária Ivanovna a szovjet felszabadította, minden tekintetben egyenrangúvá tette a férfivel.

Minden tekintetben, Mária Ivanovna pilótaruhát ölthetett és módot kapott arra, hogy, mint a Szovjet légi haderejének egyik kiváló tagja, millió rubeles bombavetőgépet vezethessen.

Mária Ivanovna a leningrádi repülőterén beszállt gépébe, nem pudorral, nem ruzsoltta ki ajkát és nem kölnözte be fülcimpáját, hanem megnézte, hogy gépének propellerjei elég olajat kapnak-e és hogy a bombákat szabályozó fogantyú könnyen működik-e. Azután felszállt a felhők közé és elrepült Helsinki fölé.

Egy darabig keringett a finnek fehér városa felett, mint lecsapni készülő sas, azután úgy érezte, hogy itt az alkalmas pillanat. Megnyomott valami gombot, meghúzott egy fogantyút és a kétszázötven kilós bombák kiröppentek a gépből, levágódtak a házak közé. Kő, vas és emberi hus röppent szerteszéjjel Mária Ivanovna bombája nyomán és az asszony ott fent, a felhők felett úgy érezte, hogy egyenrangú a férfikkal.

A következő percben pedig a körülötte pukkanó fehér felhőcskék valamelyikének acélmagja eltalálta a motor szívet és a millió rubeles gép orral hirtelen lefelé fordult, le, a finnek fehér városa felé. Mária Ivanovna hiába huzta, cibálta a gépcetét, a gép fellázadt asszonya ellen.

A következő percben a rettenetes sulyu acélmadár a finnek vértől vörös földjére zuhant és maga alá temette Mária Ivanovna pilótaruhába burkolt testét.

Ekkor Mária Ivanovna egyetlen másodperc alatt végiggondolta életét; születését, rongyosruhájú babával játszadozását, diáklánykorát, a gépek dübörgését és repülését a finnek felé.

És gyermekére gondolt, akít mindig szeretett volna a világra hozni és aki most már többé nem fog megszületni!

Igy halt meg Mária Ivanovna, akinek az a nevezetessége, hogy a világtörténelemben az első repülőgépről bombázó asszony volt.

Petrovoszelói hírek. Dr. Takács Ferenc adminisztrátor szombaton este kultúrestét rendezett a Legényegyletben. Az első előadást — Betlehemi történelmi emlékek — címen tartotta. Ezen túl minden héten, szombaton este tart előadást, hogy minél számosabban jelehessenek meg a munkájukat bevégezők is. — A jövő héten csütörtökön, pénteken és szombaton a lányoknak lesz lelki gyakorlatuk. A legények a múlt héten végezték be. — A november havi anyakönyvi kimutatás szerint tizenöt pár kötött házasságot és 31-en születtek. Meghaltak: Baksa István 11 napos, Beretka Piroška 3 napos, Sztalics Pájk 48 éves, Agócs Ferenc 77 éves özv. Farkas Imréné szül. Szabó Ilona 73, Nagy Pál 24 éves, Lévai Mihály 67, Tóth József 70, özv. Bozsó Ferencné szül. Soltész Rozália 48, Molnár Péter Pál 48, Paroski Péró 2 napos, Gödöllei András 78 éves, Vermes Imre 2 napos, Varga Julia 2 napos, Farkas Imre 76 éves, Abraham Lajos 80 éves, özv. Mijuskovics Györgyné sz. Niksevic Planá 62, Gáics Koszta 47, özv. Cvejanov Izidorné sz. Kádics Éva 58, özv. Beretka Imréné sz. Horváth Erzsébet 67 és Antal Imre 78 éves korában. — Szombaton este a Nagy vendéglőben gyűlést tartottak a fűszerkereskedők. A gyűlésen Tobzics Zsarkó egyesületi elnök ismertette a leiratokat, amelyek érintik az egyesületet. A mai nyomasztó európai helyzet különösen a kereskedelmet érinti s így összhangot kell egymásközt teremtenünk, mondotta az elnök, hogy a vevőközönséget tisztességesen kiszolgálhassuk.

CSANTAVIRI HIREK. Csantaviren megalakították az ármegállapító bizottságot, amelynek tagjai Vrszajkov Makszim, Plávsics Alekszandar, Vékony Antal, Oláh Mátyás, Bakurek József, Begyik Antal és Petkovics János lettek. A bizottság az árdrágítókkal szemben a legnagyobb szigorral jár el. — A nemsokára meginduló nappali villanyáramszolgáltatás első próbáját most tartották meg a legnagyobb sikerrel. A tervezet szerint Csantaviren a jövőben déli 12 óráttól reggel 8 óráig lesz villanyszolgáltatás, a rádióhallgatók legnagyobb öröme. — Az Önkéntes Tűzoltótestület műkedvelői karácsony másnapján népszínművel lépnek a közönség elé. A próbák már serényen folynak.

UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN. Ágyúval szerelik fel az angol kereskedelmi és személyszállító hajókat — Repülőfelvétel Liverpoolról — Helsinki látképe, az olimpiai stadion tornyával — Gyorstüzelő ágyúk az aknakutató hajó fedélzetén. — Leeresztik a vízbe a mélykutató szerkezetet, amely az automatikus mélyaknákat a víz felszínére hozza. A felszínre kerülő aknákat a tengerészek puskalövéllel felrobbantják. — Német zászmánylegényeg egy semleges hajón. — Elszülled egy semleges kereskedelmi gőzös. — Levél a Jézuskának. — Finn sí-járőr Karéliában. — Hankó kikötője. — Mannerheim tábornagy vezérkarával. — Képek a »Terukumi Maru« elsüllyedéséről. — Az egyiptomi magyar ügyvivő megérkezik a kairói Abdin-palotába.

Kettőn áll a vásár — tartja a közmondás. Saját pénzéért követeljen mindenütt valódi »Növényharmat«-ot, mert azt nemcsak az a dícséri, aki eladja, hanem mindig az is, aki használja. Az ezerjő »Növényharmat« csak törv. védett zöld üvegekben és zöld csomagolásban valódi. Ára patikákban, üzletekben 12.— dinár.

Meggyilkolta, majd elégette haragosát egy munkás. Borzalmas gyilkosság történt vasárnap a dalmáciai Bár községben. Halil Gyekovics és Tahir Szályevics bár lakosok már régebb idő óta haragban voltak egymással. A két haragos vasárnap elhatározta, hogy leszámol egymással. Szályevics orozva rálőtt Gyekovicsra és ellötte a balkarját. Gyekovics a földre vetette magát és halottnak tetette magát. Amikor Szályevics kilépett rejtékéből, Gyekovics nyugodtan célbavette és agyonlőtte. A gyilkosság elkövetése után Gyekovics fogta ellenfele holttestét, kihuzta a mezőre, ahol dudvát kerített és Szályevics Tahir földi maradványait elégette. A halotthamvasztásnak szemtanúja volt az egyik bár földműves, jelentést tett a rendőrségen, amely a gyilkost letartóztatta. Gyekovics beismerésben volt, kihallgatása után átadták a bíróságnak.

Petrovoszelói »csörgetők« a csendőrök között... A petrovoszelói fiatalok között veszedelmes elterjedt az úgynevezett »csörgető« szerencsejáték, ami úgy történik, hogy a pénzt marokban rázogatják, s utána feldobják a levegőbe. Vasárnap délelőtt a főtéren lévő embertömeg nagy meglepődéssel nézte végig a csörgetőket, amint csendőrökkel vonultak a községházára. A római katolikus templom és a nagyvendég között lévő uccán az utóbbi időben lánynak, asszonynak pirolás nélkül nem lehetett végig menni. A legtrágárabb szavak, káromkodások hangja röpködött állandóan a levegőben, amelyeket 13—19 év körüli csörgetők bocsájtottak utnak, ünnepek és vasárnapokon. A csendőrök új parancsnoka radikálisan akart véget vetni minden rosszra alkalmas szolgálta-csörgetésnek s az egész társaságot (35 tagból állhatott) bekísérte a községházára.

Sztáribecsei hírek. A sztáribecsei Rotary Klub szombat este a topolai testvéregyesület látta vendégül, mely alkalommal közös értekezletet tartottak dr. Debelyácsi Györgye sztáribecsei közjegyző elnökletével. Dr. Debelyácsi az ülést megnyitva üdvözölte a vendégeket és a helyi szervezet tagjait, miután Galambos István titkár terjesztette elő jelentését. A jelentés meghallgatása után Markovicsné Lengold Katarína noviszádi ügynéző magasszarnyalású beszédet tartott a női egyenjogúságról. Az előadást társasvácsora követte. — A sztáribecsei alsóvárosi katolikus kör több héti tartó írás-olvasási és számtan tanfolyamot nyitott felhőttek részére az egyesületi otthonban. A tanfolyam látogatása díjtalan.

Vitr'n figurák
Valódi néző ólomkr stályok
Disztárgyak

karácsonyi ajándékkul
gyönyörű választékban

L. DERNER
üveg, porcellán és háztartási cikkek
üzletében

Noviszád, Kr. Petra 130. Tel. 29-42

Vérbosszu Novavárosban. A prijepolyei törvénytészek most tartottak tárgyalást Boranijásevics Zsárkóné gyilkosságának ügyében. Boranijásevicsné a múlt év augusztus 19-én három revolvérvéllel megölte Aliszpáhics Szulyo 19 éves fiatalembert, aki 1936-ban késsel agyonszurta Boranijásevics Zsárkót. Aliszpáhics nagyon meggyerő külsejű fiatalembert volt, 1936-ban udvarolni kezdett Boranijásevics húgának, akiről ettől az időtől kezdve sokat pletykáltak a faluban. Boranijásevics emiatt összeveszett Aliszpáhicsal, aki veszekedés közben agyonszurta Boranijásevicsét. Amikor a fiatal gyilkos kiszabadult, Boranijásevicsné bosszút esküdött s a legelső alkalommal megölte férje gyilkosát. A törvénytészek az ítélethozatal alkalmával tekintettel volt az enyhítő körülményekre és egyévi fogházra ítélte Boranijásevics Zsárkónét.

ODZSACI HIREK. Pénteken nagy hajtóvadászat volt Odzsacin. A vadászaton terítékre került többek között egy őzbak, 214 fácán, 83 nyul, 30 fogoly és 17 szalonka. — A község vezetősége által választott öntagu bizottság a villanyteppel érintkezésbe lépett és megbeszéléseket folytatott a község erősebb villanyvilágítással való ellátása céljából. A megbeszélés értelmében a főuccát, valamint a gyártól a vasútállomásig terjedő utvonalat erősebb villanyvilágítással látják el. — Mr. Ph. Popovics Uros beográdi gyógyszerész Odzsacin megnyitotta »Szent Mihályhoz« címzett gyógyszerterát. Odzsacinak most két gyógyszertára van.

Mikulás est és gyermekdelután Kulán

A kulai Keresztes Egylet szerdán este igen sikerült műsoros Mikulás estét rendezett tagjai és pártolói részére. Megjelent a Mikulás, sőt a kis ördög is. Magyar nóták emelték a hangulatot, végül a tombola mintegy nyolevan díjának, valamint az ajándék csomagok kiosztása tette teljessé az ifjú örömet.

Mária szeplőtelen fogantatása ünnepe, a délutáni litánia után, az egylet helyiségében gyermekdelután rendezett a Kis Keresztesek vezetősége. Színre kerültek szavaltatok, szavaló kórusok, Mária énekek és egy néhány bibliai jelenet, amik a meghatódott szülőket és a zsufolt nézőtér közönségét elragadtatták. Az ünnepély megrendezése Soltész rendező, valamint Wighardt Ilona oktató érdeme. A szép ruhák özv. Ormaynét dicsérték. Meg kell említeni a magyar katolikus kultúra legapróbb munkásainak neveit: Pásztor Lukács, Derkovics Sándor, Szolada Mihály, Sánta Rózi, Kőrmöczy Péter, Nakity Ilonka, Rezsicska István, Fürstner János, Török Sándor, Árvai Ferenc, Szántó Jolán, Katatics Ferenc, Palásthy Mihály, Varga Antal, Pálmay János, Gol István, Süke Antal, Kovács Katica, Bálint Juszti, Tóthludasi Magda, Megyeri Julianna, Rezsicska Ilona, Kelemen Juliska, Szungyi Teréz, Kovács Anci, Nagy Mancsi, Tóth Maca, László Mária, Farkas Borbála, Pastyik Julis, Gombár Giza, Papajcsik Katica, Bognár Margit, Weighardt Olga.

Ma Schiller darab a noviszádi báni színházban. A Noviszádon szereplő dunabánsági Szerb Nemzeti Színház ma, kedden este előadja Schiller: »Ármány és szerelem« című klasszikus tragédiáját. Az előadás a szintársulat legjobb erőt szerepelnek. Csütörtökön, december 12-én Popovics »Pokondirena tikva« című darabját, szombaton este Surek »Ucai muzsikuskok«, vasárnap délután Freudreich: »Határörök« és vasárnap este Gec-Mijuskovics »Moj gyetyityi« című darabja kerül előadásra.

5 Kérdés:

1. Honnét nyerte nevét az elektromosság?
2. Ki volt angol származású a 48-as tabornokok közül?
3. Hány sorból áll egy szonett?
4. Honnét származik a moloch szó?
5. Hogyan halt meg Danton?

Válasz

regnapi kérdésekre

Kérdés: Mi a fővárosa Litvániának?
Felelet: Kovno.
Kérdés: Hogy hívják Párizs legnagyobb parkját?
Felelet: Bois de Boulogne.
Kérdés: Mi az elem?
Felelet: Az anyag, amely más anyagokra már nem bontható fel.
Kérdés: Miért tekintik pénteket szerencsétlen napnak?
Felelet: Mert azon a napon feszítették keresztre Jézus Krisztust.
Kérdés: Ki írta Pompeji utolsó napjait?
Felelet: Edward Bulwer.

SZÍNHÁZ-FILM

Könnyü a férfiaknak

Szombaton bemutató a noviszádi Daloskör színpadán

Jelentettük már, hogy a noviszádi Polgári Magyar Daloskör műkedvelői a »Könnyü a férfiaknak« című vígjáték előadására készülnek.

A »Könnyü a férfiaknak« Budapest vígjáték természetének egyik legsikerültebb darabja,

Budapest színpadain többszáz előadást ért el. Barabás Pál, a vígjáték szerzője valósággal iskolapéldáját mutatta az ötletes, végig kacagató vígjáték írásának.

A Polgári Magyar Daloskör Ge-

rich Endrét, a kütünő nevű rendezőt bizta meg a darab rendezésével. Gerich Bandi a Daloskör legjobb színpadi erőt szedte össze a darab előadására. Nincs sok szereplő, de azok, akik szerepet vállaltak, egytől-egyig tehetséges, színházi rutinnal rendelkező műkedvelők.

A bemutatót szombaton, december 16-án este tartják meg a Daloskör székházának nagytermében.

Jegyek elővételben Abraham János könyvkereskedésében és a Daloskör otthonában kaphatók.

Nagyszerűen sikerült a sztáribecsei Magyar Népkör jótékonycélu Mikulás-estje

A sztáribecsei Magyar Népkör, női tagjainak bevonásával csecsemővédelmi akciót indított közel két évvel ezelőtt, amely az első ilyenemű mozgalom volt az országban. A becsei példán felbuzdulva a Vajdaság más magyarlakta helyiségeiben is megindult az intenzívebb csecsemővédelem. A becsei magyar lelkes nők minden alkalmat megragadnak, hogy a mozgalom részére szükséges anyagi eszközöket előteremtsék. Ezt a célt szolgálta a szombati Mikulás est is, amikor a Kör nagytermét zsufolásig megtöltötte a jótékony akció iránt fogékony közönség.

Az est nivós műsorát a mozgalom női tagjai állították össze és ugyancsak közülük kerültek ki a részt a szereplők is. A Népkör férfi tagjain kívül az előadás közreműködött az Alsóvárosi Keresztes Ifjak táncsoportja is, valamint a Polgári Magyar Dalkör és a Katolikus Iparos Legényegylet legkiválóbb műkedvelői.

Az előadás megkezdése előtt dr. Zelenay Miklósné rövid beszédben ismertette a csecsemővédelmi akció fontosságát. Utána Sándor Andorné (Rédei) nagy hatással szavalt a »Sok kicsi gyermek sira« című saját szerzeményű alkalmi versét.

Utána Csillag László: »Horgol a feleségem« című tréfája került színre. Knechtne Hegedüs Emmi, mint Lenkefiatal asszony kütünő játékaival és bájos megjelenésével aratott hatalmas sikert. Első nagyobb színpadi vállalkozása volt ez, s hisszük, hogy a jövőben minél többször gyönyörködhetünk játékában. Csepella József volt a horgolási láz ellen kézzel-lábbal tiltakozó férj. Régi, rutinizott műkedvelő, ezuttal is elsőrangú alakítást nyújtott. Kissné dr. Zelenay Miklósné alakította művészi készültséggel, főrése volt a színjáték sikerében. Nagyszerű alakítást nyújtott Klimes—Szmik Andor mint pincér. Kiseb szerepükkel a sikerhez nagyon hozzájárultak Deákné—Nikolt Gizike és Weinbergerné—Sárvári Bözsike.

Hallósy Mária: »Küszöb előtt« című hangjátékában Sándor László mint nagymama nyújtott remek alakítást. Játékáért sok-sok tapsot kapott. Ruzitska Inci, a becseiek

egyik legkiválóbb női műkedvelője adta Máriát, a nagymama unokáját. Pompás játékáért lelkes tapsokkal köszöntötte a hálás közönség. Deákné—Nikolt Gizike, Sára, az öreg cseléd alakját elevenítette meg élethűen. Nagyon sok tapsot kapott ő is.

A következő szám az Alsóvárosi Keresztes Ifjúság táncsoportja által előadott Seta palotás című régi magyar tánc volt. Táncolták: Tapolcsányi Bözsike, Tóth Sándor, Sági Pirike, Pásztor János, Kiss Pösze, Tóth László, Kukola Ilonka, Varga Nándor. A már sorozatos sikereket elért táncosokat itt is lelkes ovációban részesítette a közönség, amelynek hangos óhajára ujránizniok kellett.

László Miklós: »Rómeó és Julia« című egyfelvonásos tréfájában Bauer István volt a kutya-bajokkal küzdő Kovács bácsi. A régi becsei műkedvelő gárda e kiváló tagja, most is elsőrangban adta nehéz szerepét.

Dr. Faragó Imre az állatorvos szerepében, Pavlák Gyula a szolga szerepében tett bizonyosságot kiváló műkedvelői tudásáról.

A műsor egyik legsikerültebb száma a Csárda-jelenet volt. Sándor Andor (Rédei) adta a szegény legényt, nagyszerű átérzéssel. Játékán kívül kütünő hangjával is óriási sikert aratott. Sárvári Ferenc volt a gazdag legény. Ugy játékaival, mint hangjával hasonló sikert aratott. Knechtne—Hegedüs Emmi mint csárdás-leány aratott újabb sikert.

Török Rezső: »Nem éri meg a reggelt« című bohózatában Oláh György a paraszti cigányszerepek messze környéken ismert kiváló alakítója volt a haldokló Rudi primás. Váltakozó jelenetekben bővelkedő szerepében színészteljesítményt nyújtott. Sándor Andorné (Rédei) adta Julcsát, a primás ravaszkodó-siránkozó feleségét. Sándor Andorné egyik legaktívabb és legkütünőbb tagja a becsei műkedvelő színjátszásnak. Minden fellépése élményt jelent. Bauer Lajos mint Laci másodprimás, kütünő alakításával aratott nagy sikert.

A műsor befejezése után dr. Zelenay Miklósné mondott köszö-

net a közönségnek a megjelenéséért és a szereplőknek a közreműködéséért.

Az est sikeres rendezéséért dr. Zelenay Miklósnét, Tihanyi Ernőné, Mikula Jánosné, Sándor Andornét, Weinberger Zoltánnét illeti dicséret. Az egyes számok bemondó verseit Sándor Andorné (Rédei) szerezte. A Seta palotás című tánc kísérő zenéjét Gábor Jancsi zenekara szolgáltatta. A maszkírózást az Irén-szalón végezte.

Az előadás után reggelig tartó táncmulatság következett.

Amerika új meglepetése: távolbalató telefon-mozi

Az amerikai mérnökök nem mindennapi sikert értek el: megteremtették a telefonhuzalon közvetített távolbalató híradót, amely, ha a felalálók reménye valóra válik,

a közönséges távbeszélő drótjain át fogja lakásunkban láthatóvá tenni a világ érdekes eseményeit.

A távolbalató telefon nem új ötlet. Németországban már évekkel ezelőtt berendeztek a városok közötti forgalomban olyan készülékeket, amelyek révén a telefonálók kölcsönösen láthatták és hallhatták egymást a telefonfülkében. Ez azonban nagyon költséges és bonyolult eljárás volt. A feladat megoldását az nehezítette, hogy a »rendes« távolbalató drót nélkül működik vagy is az adóállomástól a vevőig rádióhullámok szállítják a mozgóképeket, akár a hangot. De míg a villanyrezgésekkel átalakított hang végigfut a telefondrótban, a közönséges telefonhuzal képtelen tovaszállítani a távolbalató adóállomás szédítő szaporaságú rezgéseit, vagyis a képet. Nemrégiben találtak fel ugyan egy kábelfajtát, amely a távolbalató villanyrezgéseit is akadálytalanul továbbítja. Newyork és Philadelphia között fel is szereltek ilyen kábeleket, az új kábel

egy mérföldnyi darabja azonban ötezer dollárba kerül és így aligha szolgálja a látó telefon népszerűsödését.

A telefonhuzalon közvetített távolbalató híradót nemrég mutatták be Newyorkban. A Madison Square Garden fedett kerékpáros pályáján rendezett nagy versenyt közvetítették. A kellő helyen felállított felvevőkamara, az »ikonoszkop«, a lenceseje vetítődő képeket villanyrezgéssé alakította át és ezeket a felerősített rezgéseket rendes telefonvezetékeken közvetítették a kísérleteket irányító társaság távolbalató stúdiójába. A felvételeket az Empire State Building tetején levő távolbalató állomáson keresztül rádióhullámokkal adták tovább, úgy hogy azokat bárki felvehette és

a szobájában zavartalanul gyönyörködhetett a kerékpárverseny mozgalmas jeleneteiben.

A távolbalató telefonmozi eszerint elvben megvan. A rádiótávolbalatás is egyre fejlődik, talán holnap vagy holnapután majd át lehet vele nézni Amerikából Európába és viszont...

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége.

KÖZGAZDASÁG

A Horvát-Bánság gazdasági életének átszervezése

A paraszttársadalom hatékony védelme — „A legkisebb birtok” elve a gazdaságban

— Saját munkatársunktól —

A szerb-horvát megegyezés értelmében a Horvát bánság politikai és gazdasági berendezkedési munkálatai serényen folynak. A gazdasági berendezkedés a »Gospodarszka Szloga« programjának teljes megvalósításán alapszik. Mivel a horvát parasztpártiak politikai ideológiája értelmében, az állam legfőbb alkotó eleme: a kisgazda, a gazdasági törvények és rendeletek elsősorban

a paraszttársadalom védelmét szolgálják.

Az első ilyen rendelet az úgynevezett »legkisebb birtok«-ról és annak megóvásáról szóló intézkedés. Ez a rendelkezés tulajdonképpen abból áll, hogy minden faluszegénynek és családtagjainak, a lélekszám szerint személyenként legalább félhektár földdel kell rendelkeznie. Tehát, ha egy családban, a szülőknél kívül még két gyermek van, akkor ennek a gazdaságának két hektár földet kell megmunkálnia. Ezt a »legkisebb birtok«-nak nevezett földállományt, éppen így a hozátartozó házat, gazdasági épületeket, szerszámokat stb. eladni vagy elárverezni nem lehet. Hasonló intézkedés készül a kézművesek és kisiparosok védelméről, akiknek műhelyberendezése és felszerelése ugyancsak védelem alatt lesz. Ezzel a rendelkezéssel a mai Horvát bánság területén

dezése és felszerelése ugyancsak védelem alatt lesz. Ezzel a rendelkezéssel a mai Horvát bánság területén

a törpebirtokosoknak és a kézműparosoknak kis egzisztenciájuk biztosítottnak látszik.

A horvát falu és a falutársadalom életszínvonalának emelésére és a termelés gazdaságosabbá tételének elősegítésére, a közeljövőben számos, nagyfontosságú intézkedés készül. Ilyen elsősorban a Horvát bánságban a nagyobb területeken végzendő, fejlettebb

dohánykultúra.

Eddig ugyanis az volt az általános panasz, hogy a délszerbiai dohánytermelő vidékekkel szemben, a dalmáciai és a hercegovinai dohánytermelő kisgazdáknak csak korlátozott dohányültetést engedélyeztek. Ezzel a panasszal most a Horvát bánság végleg felszámol. Minden valószínűség szerint, az ország területén egységes dohányültetési rendszer alakul majd ki és ezzel az egyes vidékek favorizálása megszűnik.

A Horvát bánság állattenyésztése is átszervezés előtt áll. A Dráva mentén és a Muravidéken újabb tenyészállattalommások létesítését tették tervbe, amelyeknek céljaira,

a tavasszal megtartandó Budapesti Tenyészállatvásáron

a Horvát bánság külön költségvetésének terhére nagyobb mennyiségű tenyészállatot készítenek bevásárolni.

Ismeretes, hogy néhány évvel ezelőtt a jugoszláviai export lónak, sertésnek legalább 60 százaléka a Horvát bánság területéről került ki. Ujabb ez a százalékarány meglehetősen visszaesett. Ennek folyamánaképpen a nyersbőr-kivétel is érzékenyen csökkent. Mivel a jugoszláv gazdasági élet egyik legjelentősebb ága: az állatkivétel, a Horvát bánság gazdasági irányítói arra a jövőben különös gondot kívánnak fordítani.

A Beográdban központosított gazdasági-kereskedelmi alakulatok már a közeljövőben, önálló hatáskörű kirendeltségeket létesítenek Zagrebban. Az első

a Külkereskedelmek Fejlesztési Intézet horvátbánsági kirendeltsége

lesz, amely előreláthatólag január elsején megkezdí működését. A kirendeltség az állatkiviteli kontingensek és az árak megállapítása tekintetében széleskörű meghatalmazást kap. Szó van arról is, hogy a gabonatermés kivételével foglalkozó közvetítő kereskedelmet fokozatosan leépítenék. A gazdák gabonakészleteinek kivételre szánt részét vagy a »Gospodarszka Szloga« közraktári intézménye közvetlenül adná át a »Prizád«-nak, vagy pedig erre a célra külön szervezetet létesítenének.

Látjuk tehát, hogy a Horvát bánság gazdasági átszervezése erő-

teljes iramban folyik, s jó hatással lesz nemcsak a bánság gazdaságára, de Jugoszlávia általános gazdasági életére is.

»»»»»*«««««

Január elsejétől kezdve szigorúan ellenőrzik a jugoszláv kivitel. A háború kitörése után szükségessé vált a jugoszláv kivitel ellenőrzésének megszigorítása is. A kormány még 1938-ban törvényt készített a kivitel részleges ellenőrzésére vonatkozóan, azonban ez a törvény ma már nem felel meg a változott viszonyoknak. A kormány most új rendeletet készít, amellyel teljesen ellenőrzik a kivitel. Az ellenőrzést a külkereskedelmi igazgatóság végzi. Az új rendelet a napokban jelenik meg. Az ellenőrzést január elsején kezdik meg.

Vásárcsarnok Beocsinban. December 8-án adták át a forgalomnak Beocsinban a most elkészült vásárcsarnokot. A tágas csarnokban 5 méter széles, 10 állandó árusító bokszt és két sorban elhelyezett 30 árusító asztal teszi lehetővé, hogy a gyár alkalmazottai a mai kornak megfelelő körülmények között szerezzék be az élelmiszereket. A vízvezeték és betonpadló lehetővé teszi a higiénia által kívánt tisztaság fenntartását. Ezzel az izéves vásárcsarnokkal ismét emelkedett a beocsinai cementgyár területén a szociális és higiénikus intézmények száma, amelyek az alkalmazottak életszínvonalát a modern kor magaslatára emelik. A gépüzemű péküzem, a modern és nagyvárosnak is megfelelő munkás fürdők, az iskolagyermekeknek rendelkezésére álló nyári fürdőházak tanúságot tesznek arról, hogy John Gyula és Ungár Sándor igazgatók előtt mennyire fontos az alkalmazottak higiénikus élete és testi épsége, mely utóbbit a most készülő és a gyártelep minden lakóját befogadó óvóhelyek fogják biztosítani. A telepek minden felhasználható területét, költséget és fáradságot nem kímélve parkosítják, ami az igazgatóság esztétikai érzékének váltik dícséretére.

Ezalatt a vasasnémetek körülfozták a kastélyt s egy részük a tábornok és a borbély vezetésével benyomult a hatalmas, négyszögletű épületbe.

Jó néhány óráig eltartott, amíg a padlástól a pincéig mindent átkutattak, Bercsényit s kincseit keresve; de hát egyiket sem sikerült megtalálniok.

Egyszerre csak megszólaltak a trombiták, a katonák kijöttek a kastélyból s az ezred a borbélyal együtt, üres kezekkel eltávozott Csejthe irányában.

— Uhlefeld makacsul folytatja a vadászatot, — mondotta Bercsényi. — Ideje Szirmay uram, hogy elinduljunk a lengyel határ felé.

Igy is cselekedtek. Bevették magukat a jól ismert vadrengetegek mélyébe és csak úgy vadászgatva hatoltak mindinkább észak felé.

A városokat, falvakat gondosan elkerülték, mindig az erdősegekben, hegyeken nyomultak előre. Így kerültek föl Beckó, Trencsén, Ilava mögött Zsolna közelébe.

Itt már idegen helyen jártak, mert egyikük sem ismerte közelebből ezt a vidéket.

Bercsényinek eszébe jutott, hogy ezen a környéken van a budetini vár, amelynek ura, a becsületes báró Szunyogh Gáspár, személyes jó ismerőse. Hü magyarságáról is bizonyos volt.

Este beüzent hozzá Kánássy Istókkal, hogy itt tartózkodik a közelemben, de bizonyos okok miatt nem akar megjelenni a várban, ámbar nagyon szeretne a báró uralma értekezni; kéreti tehát, fard-



1346

jon ki hozzá, ha nincs terhére, de csak egy pár föltétlen hü emberével.

Szunyogh azonnal kinyargalt Bercsényihez, aki pár szóval föltártta a helyzetet. Sejtette azt már anélkül is Szunyogh, mert Rákóczi elfogatásának vészire akkorra már Budetnbe is eljött.

A derék ur minden készségét ajánlotta a menekülés elősegítésére és meghívta Bercsényit, töltse a várban az éjszakát.

— Nem, báró ur — háritotta el a meghívást Bercsényi, — jobb lesz, ha itt maradok a vadonban. Még kigyelmed is bajba jutna, ha kitudódnék, hogy vendégül látott magánál.

— Akkor hát enni és innivalókat küldök ki, — mondotta a báró — s néhány megbízható, hü emberemet, akik átkalauzolják méltóságodat a hegyeken. De eléggé föl vannak-e fegyverkezve?

— Már jobban nem is lehet, — felelte Bercsényi. — Miért fontos ez?

— A határhegységek tele vannak zsványbandákkal, amelyek a kereskedőkre leselkednek, úgy hogy azok már csak karavánokban mernek közlekedni. Majd az én

szolgáim is alaposan fölfegyverkeznek, puskával, pisztollyal, karddal.

Szunyogh még egy ideig elbeszélgetett Bercsényivel és Szirmayval, aztán hazafelé készülődött.

— Szerencsés utat kívánok önnek, gróf ur, — mondotta bucsúzáskor. — Adja Isten, hogy minél hamarább visszatérhessen.

— Már én nem igen hiszem, hogy visszajöhessenek csak így magánosan, — felelte Bercsényi. — Az az előérzetem, hogy fegyverrel fogom k'erőszakolni a hazatérést!

— Annál jobb, tábornok ur, — mondotta komolyan a budetini várur. — Idehaza is számosan vannak, akiknek kardja már fickándozik a hüvelyében!

A ka'auzok, akiket aztán Szunyogh Bercsényi számára küldött, hü és derék embereknek bizonyultak.

Oly szépen elvezették a menekülőket a lengyel határig, hogy sehol német katonának még a színet sem látták.

Hanem a szemfüles zsványokkal többiben is meggyűt a bajuk.

Egyszer éjnek idején, egyszer meg fényes nappal csaptak le rájuk, de a jól irányzott sortűzek

visszaűzték őket.

Kétnapi fáradtságos utazás után a menekülők szerencsésen elérték a határt és immár megszabadultak minden veszedelemtől.

(Bercsényi szökésének itt elmondott részleteit maga Rákóczi jegyezte föl — a gróf későbbi elbeszélése alapján — emlékirataiban. — A szerző megjegyzése.)

APAGYI ELKESEREDIK

Bercsényi már a szabad lengyel földet taposta, mikor Rákóczi Ferenc még mindig Eperjesen volt. Solari tábornok őrizete alatt.

A tábornok az elfogatásokról jelentést küldött Bécsbe s onnét várta a további intézkedéseket. Így a foglyok helyzetében egyelőre semmi változás sem történt.

Végre megérkezett a bécsi futár, a császárnak azzal a parancsával, hogy a foglyokat haladéktalanul Ausztriába, a bécsúj helyi börtönbe kell szállítani.

— Holnap indulunk Kassára, nagyságos uram, — mondotta Solari a parancs vétele után Rákóczinak.

— S onnét hová, gróf ur? — kérdezte Rákóczi.

Solari nem tartotta veszedelmesnek, ha közli a parancsot.

— Bécsúj helyre, nagyságos uram.

Apagyi tehát igazat mondott! — gondolta magában Rákóczi, a megdöbbentő hír hallatára.

Hanem azért erős lélekkel fogadta a komor újdonságot, amely bizony semmi jót sem ígért.

Nyugodtan mondotta Solarinak:

A horvát munkásszövetség a központi munkásbiztosító felszámolását követeli

Zagrebból jelentik: A horvát munkásszövetség vasárnap tartotta évi közgyűlését Zagrebban. A közgyűlésen megjelent dr. Kosutics Ágost, a horvát parasztpárt alelnöke is.

A közgyűlésen megvitatták az árak és bérek kérdését. Dr. Kosutics beszámolt a belpolitikai és külpolitikai helyzetről. Végül a közgyűlés határozatot fogadott el. Bizalmukat nyilvánították dr. Macsek Vladkó, a horvát nép vezetője iránt és

elitelték azokat, a horvát tulajdonosokat, akik dr. Macsek ellen áskálódnak. Elitelték a marxizmust is.

Követelik, hogy az illetékesek intézkedjenek a drágaság letörése és a bérek emelésére vonatkozóan. Végül azt kívánják, hogy

a központi munkásbiztosítót számolják fel

és az egész társadalmi biztosítást fektessék új alapokra.

»»»»» * «««««

□ Az állam megújítja a sziváci cukorgyárát. Jelentettük már, hogy az illetékes minisztérium úgy határozott, hogy az állam átveszi a sziváci cukorgyárát, amely már hosszú évek óta működés nélkül áll. Az állam két új cukorgyárat szándékozott építtetni, de ha a sziváci gyárat átveszik, akkor csak egy új gyárat létesítenek. A sziváci cukorgyárat renoválják és új gépeket állítanak be. Arra számítanak, hogy a sziváci gyár évente 2500 tonna cukrot állít elő.

Az iparosok és kereskedők továbbképzése

Négy év alatt három és félszer tanfolyamot rendezett a noviszádi ipar és kereskedelemfejlesztő intézet

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara mellett működő ipar- és kereskedelem fejlesztési intézet terjedelmes jelentést adott ki az intézet négyesztendősi működéséről. A tekintélyes könyv alakjában megjelentetett beszámoló nemcsak az intézet végzett munkáját ismerteti, hanem

kitűnő utmutató iparosok és kereskedők továbbképzésének főbb irányvonalaira vonatkozóan.

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara tanácsa 1935-ben határozta el az ipar és kereskedelemfejlesztő intézet létesítését. Az intézetet rövid idő alatt megszervezték, biztosították valamennyi érdekelt gazdasági szerv és az állami hatóságok közreműködését, úgy hogy az intézet már az első évben szép eredményt tudott felmutatni. Főbb feladata ipari és kereskedelmi tanfolyamok szervezése volt. Ennek a feladatának derekasán eleget tett. A noviszádi kamara egész területén számos tanfolyamot rendezett. Figyelme kiterjedt az ipar és kereskedelem valamennyi ágára, gondoskodott arról, hogy úgy az iparosok, mint a kereskedők és mesterek, illetőleg önálló kereskedők hozzájuthassanak a szükséges ismeretekhez.

Az intézet az elmúlt négy év alatt (1935-ben, 1936-ban, 1937-ben és 1938-ban) összesen 817 ipari szaktanfolyamot rendezett. A különleges ipari szaktanfolyamok száma 454, a mestervizsgára való előkészítés tanfolyamainak száma 583, inasképző tanfolyam 1316, szerb-horvát nyelv és számtanfolyam 197 és a kereskedelmi tanfolyamok száma 167 volt, vagyis az intézet összesen 3534 tanfolyamot rendezett.

Ebből 834 tanfolyam 1935-re, 676 tanfolyam 1936-ra, 983 tanfolyam 1937-re és 1041 tanfolyam 1938-ra esett. A jelentés részletes utmutatást tartalmaz a különféle tanfolyamok megrendezésére, úgy hogy az ipartestületek és kereskedelmi egyesületek a jelentéssel kézikönyvet is kaptak a legfontosabb tudnivalóira vonatkozóan.

□ Franciaország minden memyiségben vásárolt jugoszláv árut. Beogradból jelentik: A kereskedelmi minisztériumba érkezett értesítés szerint a francia kormány legutóbbi ülésén megszüntette a jugoszláv árunak Franciaországba való bevitelére kiszabott kontingenseket. Bizonyos, hogy ezzel a Franciaországba irányuló jugoszláv kivitel nagymértékben emelkedik.

□ Németország tíz vagon jugoszláv turót vásárol. Beogradból jelentik: Beogradba német közgazdasági szakember érkezett, akinek az a feladata, hogy 10 vagon kiváló minőségű jugoszláv turót vásároljon. Az új német-jugoszláv kereskedelmi szerződés 10 vagon turó szállítását írta elő és a németek ezt mindjárt ki is akarják használni.

Huszsázalékos általános béremelést

és a legalacsonyabb bérnek 3 és fél dinárra való emelését kéri a munkáskamarák

Beogradból jelentik: A munkáskamarák központi titkársága dr. Budiszávlyevics Szrgján szociálpolitikai miniszternek beadványt nyújtott át, amelyben a munkások legfontosabb kívánságait ismertetik. A kívánságokat három pontban foglalták össze. Követelik az élelmiszerárak legmagasabb fokának megállapítását, hogy az árak ne emelkedhessenek a végtelenségig.

Lehetőleg a szeptember elsejei árakat állítsák vissza, de ha erre nem volna mód, akkor

a mostani árakat rögzítsék meg.

Kéri a kormányt, hogy a legalacsonyabb órabért

a jelenlegi két dinárról három és fél dinárra emelje fel.

Ehhez képest változtassák meg az együttes munkabérszerződéseket. A magasabb fizetést élvező munkások fizetését

legalább husz százalékkal emeljék.

»»»»» * «««««

□ Az országos gyógyszerész-kamara közgyűlése. Az országos gyógyszerész-kamara vasárnap tartotta évi közgyűlést Beogradban. A gyűlésen megjelent dr. Budiszávlyevics Szrgján szociálpolitikai miniszter is. A közgyűlés szónokai azt kívánták, hogy a kormány akadályozza meg azt, hogy egyesületek és alapítványok gyógyszerárakat tartsanak fenn. Több felszólaló ezzel szemben elkerülhetetlennek tartja, hogy a gyógyszerárakat fokozatosan szövetkezeti, illetőleg társadalmi alapra szervezzék át.

— Annál jobb, tábornok ur. Legalább közelebb leszek Bécshez és öféségéhez s így könnyebb lesz tisztáznom magamat!

Most eszébe jutott Szerencs és Apagyiék ottani előkészületei.

—Milyen alkalmatossággal fogunk utazni, tábornok ur? — kérdezte Solaritól.

— Nagyságod kedve szerint, kocsin, vagy lóháton! — felelte az.

— Szabad a saját kocsimon mennem?

— Természetesen?

— Legyen tehát gróf ur utitársam. Kényelmesen elférünk benne mind a ketten s legalább beszélgetéssel üzhetjük el a hosszú ut unalmát.

— Köszönöm, fenség, elfogadom szíves meghívását.

— S ha megengedi, tábornok ur, hátsólovakat is viszek magammal, hogy utközben olykor, egy kis élénkebb mozgás céljából, nyeregbe szállhassunk.

— Nagyon helyes, én is elviszem az én Dervisemet.

— Mikor indulunk, tehát?

— Holnap reggel hat órakor. Az első pihenőállomás, mint mondtam Kassa lesz!

Ugyanezen a napon, mintha megérezték volna a fordulatot, visszaérkezett Szerencsről Apagyi is. Apagyi most már nem Bergamo ur volt, hanem Rákóczi zöld vadászainak egyenruháját viselte és hasonlóképpen volt öltözve Miska is.

Igy Apagyi feltűnés és akadály nélkül bemehetett Rákóczihoz, mert a németek azt hitték, hogy

ő is a fejedelem szolgálai közül való.

Mikor Rákóczi közölte vele, hogy csakugyan Bécsújhelyre viszik, Apagyi halkán fölkiáltott:

— Látja, fenség, nem volt fölösleges az előrelátás! Most már csak az a kérdés, Szerencsen át viszik-e?

— Egyelőre számíthatunk rá, Apagyi uram. Ott mindent előkészítettek?

— Mindent, fenség. Az alagutat kijavítottuk, szerencsére, csak egy-két helyen volt bedőlve. A titkos folyosók és lépcsők fönt a várban sértetlenek. Rocheforton kívül ott van már Vissenacque ur is; a testőrkapitányhoz hasonló bátor, vállalkozó szellemű ember. A negyvennégy testőrön kívül számíthatunk még fenséged cselédségéből hatvan markos legényre, így tehát elegendő erősek leszünk, ha akár egy századdal kísérí is fenségedet a tábornok.

Mily nagy volt aztán Rákóczi meglepetése, amikor reggel nem egy század, hanem egy század lovasság mellett még két század gyalogság is felsorakozott a téren, kíséretül.

— De hiszen, ha gyalogos tempóban haladunk, hónapok múlva érünk el Bécsújhelyre! — mondtatta Solarinak.

Az nevetve válaszolt:

— De nem, fenség, mert ez a sok szekér itt a téren arra való, hogy azok hozzák utánunk a talpasokat. Így mégis csak elég gyorsan utazhatunk.

Még aznap este baj nélkül megérkeztek Kassára, ahol Solari a katonai parancsnokság épületében helyezte őrizet alá Rákóczit.

De most már szigorú rendszabályokat léptetett életbe.

Az épületet félszázad katonaság őrizte s két fegyveres őr állott fönt is a nyitott ajtó előtt.

— Megbocsásson ezért az intézkedésért, fenség — mentegetőzött a fejedelem előtt Solari, — de a császár öfésége elrendelte a legszigorúbb őrizetet!

— De éjjelre csak becsukják az ajtót?

— Be, fenség, hanem a két őr kivont karddal fog őrködni az ágy mellett.

— De cselédeim bejárhatnak hozzám?

— Természetesen. Most pedig meghívom fenségedet vacsorára. Megengedi, hogy itt szolgálják fel?

— Legyen szerencsém.

A tábornok és Rákóczi tehát együtt költöztek el az estebédet, amelyhez az italt Rákóczi szolgálhatta a magával hozott jóféle tállyaiból.

Aztán nyugodni tértek s mikor Rákóczi levetkezett, két német katonára csakugyan odaállt az ágya mellé, kivont kardokkal.

Neszét vette-e Solari, hogy valami készül, vagy csak élt a gyanupörrel, hogy Rákóczi hívei megkísérelhetik a fejedelem kiszabadítását?

Semmiféle támaszpontja nem volt Rákóczinak, hogy erre a kérdésre választhadjon.

Dacára a két katona jelenlétének s az egész éjjel pislákoló olajlámpásnak, Rákóczi egészséges, mély álomba merült és csak reggel felé ébredt föl.

Berzeviczy Ádám, az apród, szintén ebben a szobában aludt, a díványon.

Reggel öt órakor a katonák kivonultak az ajtó elé, ott fölváltották őket s a nyitott ajtó előtt folytatódott az őrködés.

A reggelit Apagyi vitte be a fejedelemnek és az apródnak.

— Mikor indulunk tovább, fenség? — kérdezte halkán.

— Ma reggel, kedves barátom. — felelte Rákóczi. — Hamarosan tudni fogjuk tehát, merre irányítja a szekér rudját a tábornok!

Hat órakor mindenki lent volt a téren, indulásra készen.

Rákóczi nagy érdeklődéssel, de nyugodtan várta Solari parancsát az utirányra nézve.

Ott volt Apagyi is a hintó körül: az ő fekete szemében lázas türelmetlenség égett.

A lovasszázadot vezénylő kapitány odalovagolt a hintóhoz.

— Parancsát kérem az utirányra nézve, tábornok ur.

— Legközelebbi nagyobb állomásunk Miskolc, százados ur, — mondtotta Solari.

— Arrafelé rosszak az utak, kegyelmes ur.

— A Hernád alsó folyásánál csakugyan nagy az áradás, kapitány ur, de mi majd Gibárnál átkelünk a folyón és Szerencsen át megyünk Miskolcra.

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

25 közemény

Második rész

Általános jogi ismeretek

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG (Državljanstvo)

Mindazok, akik az államnak alattvalói, vagyis akik az állam kötelemébe tartoznak állampolgárok, tekintet nélkül arra, hogy az ország határain belül vagy kívül laknak.

Az állampolgárság megszerzhető: 1. leszármazás, 2. házasság, 3. honosítás által. A jugoszláv állampolgárságot megszerzi a jugoszláv állampolgár törvényes gyermeke, továbbá az a külföldi nő, aki jugoszláv állampolgárral köt házasságot, s az a külföldi nőtől született gyermek, akit jugoszláv állampolgár törvényesít.

Az állampolgárság elveszithető: 1. elbocsátás, 2. kizárás (ha valaki idegen állam szolgálatába lép), 3. távollét (aki 30 évig utlevél nélkül külföldön tartózkodik), 4. törvényesítés (ha a jugoszláv állampolgárságu anya törvénytelen gyermekét 21. éve előtt külföldi törvényesíti) és végül 5. házasság által (ha a belföldi nő idegen állampolgárhoz megy férjhez).

Az állampolgársággal jogok és köteleességek járnak. A jogok lehetnek: a törvényhozásban a községi képviselő testületben való részvétel joga, továbbá a foglalkozás szabadsága, a vallás-, tan-, szólás stb. szabadság. A legfőbb köteleességek az állampolgári hűség, a közteherviselés, honvédelmi és tankötelesség.

A FŐHATALOM (Vrhovna vlast)

A főhatalmat a nép nem egyedül gyakorolja, hanem a koronás királlyal együtt. Ezt a hatalmat a nemzet a koronázással ruházza a királyra, ami azt is jelzi, hogy a királyi hatalom a néptől származik.

A főhatalomnak három ága van: a törvényhozás, a kormányzás és a bírósághoz.

A TÖRVÉNYHOZÁS (Zakonodavstvo)

A törvényhozó hatalomban általában részt vesz a király, hogy az országgyűlést összehívja, sőt idő előtt fel is oszlathatja, törvényeket kezdeményezhet, azokat szentesíti - s intézkedik kihirdetésük iránt.

A gyakorlat szerint a törvényjavaslatot a kormány vagy az egyes képviselők az országgyűlés képviselőházánál nyújtják be. Ha a képviselőház a javaslatot elfogadja, üzenettel átküldi a vele egyenjogú szenátusba, s amennyiben a szenátus is hozzájárul, a javaslatból országos határozat lesz.

A határozat királyi szentesítéssel törvényerőre emelkedik, amit azután a Hivatalos Lapban (Službene Novine) kihirdetnek. Ha a törvényben későbbi időpont megállapítva nincsen, a közzétételből számított 15 napon lép hatályba.

A képviselőház tagja (narodni poslanik) az országgyűlési képviselőket azok a polgárok választják, akik a képviselőválasztók névjegyzékébe fel vannak véve.

A szenátus tagjai (senator) a király kinevezése és választás útján jutnak be a törvényhozó testületbe.

A KORMÁNYZÁS (Uprava)

A törvények végrehajtását a király az általa kinevezett felelős minisztérium által gyakorolja. A minisztérium felelőssége kétirányú, ugyanígy felelős a királynak és az országgyűlésnek. Az országgyűlés tagjai ellenőrzési jogokat az interpellációkkal (kérdés intézéssel) gyakorolják, amelyekre a miniszterek felvilágosítást adni tartoznak.

Ha az országgyűlés nem azonosítja magát a kormány intézkedéseivel, akkor az általa beterjesztett javaslatokat nem szavazza meg, s ezáltal lehetetlenné teszi a kormány működését, vagyis megbuktatja a kormányt.

Az állami kormányzás 14 minisztériumra oszlik: igazságügyi, külügyi, belügyi, pénzügyi, honvédelmi, építésügyi, közlekedési, földművelésügyi, kereskedelem és iparügyi, erdői és bányászati, szociálpolitikai és egészségügyi, testnevelésügyi és postaügyi minisztériumra.

A minisztériumokon kívül, külön szerv a miniszterelnökség. Fontos ténykedése a kormánynak, hogy évente összeállítja a várható állami kiadások és az azok fedezésére szükséges bevételek jegyzékét. A költségvetés (budget) csak akkor hajtható végre, ha a törvényhozás törvényre emelte.

Az állami költségvetés végrehajtását a minisztériumoktól függetlenül a legfőbb állami számvéviső (državno računovodstvo) ellenőrzi.

(Folytatjuk)

SPORT

Hogy áll a bajnokság?

NOVISZADI ALSZÖVETSÉG

1. ZsSK	7	5	1	1	40:12	11
2. Gragyanszki	7	5	1	1	19:19	11
3. Mácsva	7	5	0	2	18:8	10
4. Isztra	7	5	0	2	15:11	10
5. Radnicski	7	2	2	3	10:24	6
6. NAK	7	2	1	4	14:22	5
7. Cement	7	1	0	6	7:18	2
8. Szloga	7	0	1	6	6:26	1

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

1. Kispeszt	12	8	2	2	47:18	18
2. Újpest	12	7	4	1	30:17	13
3. Hungária	12	7	3	2	37:17	17
4. Ferencváros	12	8	0	4	38:22	16
5. Szeged FC	12	7	2	3	26:18	16
6. Törekvés	12	6	2	4	23:22	14
7. Elektromos	12	5	3	4	24:26	13
8. Bocskai	12	5	2	5	21:32	12
9. Haladás	12	5	1	6	24:26	11
10. Szonok	12	4	0	8	18:25	8
11. Gamma	12	3	2	7	14:23	8
12. Taxi	12	3	1	8	21:33	7
13. Kassa	12	2	2	8	18:39	6
14. Nemzeti	12	2	0	10	15:24	4

SZTÁRIBECSEI MEGALAKULT A VAJDASÁGI KORCSOLYÁZÓ ALSZÖVETSÉG

A sztáribecsei Tenisz Klub kezdeményezésére vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlést a vajdasági korcsolyázó alszövetség. Az alakuló közgyűlést 10 órakor nyitotta meg dr. Schumacher Géza, üdvözölte a főszövetség képviselőit, megjelent Penkala Kurt főtitkár és a társaság elnökeinek kiküldöttét. További beszéde során ismertette az alszövetség megalakítását iránt megindított mozgalmat. Az egyesületek képviselőiben jelen voltak: Heiblein József (Szombori SE), Kovaovszki József (Noviszádi KE), Róza István (Becsei TK), Putsay Kálmán (Sztáribecsei Gragyanszki), Budisin Triva (Sztáribecsei Zmaj UEE), Arnovlevics Vláda (Sztáribecsei Szlávia). Dr. Schumacher Géza beszéde után a főszövetség főtitkára szólt fel, tolmácsolta a főszövetség üdvözlését, majd vjdsági alszövetség megszervezésének szükségességét hangsúlyozta. Utána jelölt bizottságot küldtek ki, majd megválasztották az alszövetség vezetőségét az alábbiak szerint: füzletelebeli elnökök: dr. Csolakovics Gligorije orvos, Vögelströn Henry (Pallcs), elnök: Budisin Trivo szolgabíró (Zmaj), I. alelnök: Suput Velizár, nyugalmazott alezredes (Becsei Tenisz Klub), Buzás László (Pallcs SK), főtitkár: Putsay Kálmán (Becsei Gragyanszki), másodtitkár: Kádás Károly (Becsei Szlávia), pénztáros Gerber Nándor (Becsei Tenisz Klub), technikai referens dr. Schumacher Géza (Becsei Tenisz Klub), választmány: Borbély Dezső (Szentl AK), Heiblein József (Szombori SE), Arnovlevics Vláda (Becsei Szlávia), Tursics Mikó (Noviszádi KE), Putsay Kornél (Becsei Tenisz Klub), Kovalovszki József (Noviszádi TK), felügyelőbizottság: Nemes Oszkár (Pallcs SK), Mikovics Gojko (Becsei Gragyanszki), Róza István (Becsei Tenisz Klub), Becsületbíró: dr. Galambos István (Becsei Szlávia), Kiss Pál (Becsei Tenisz Klub), Jovic Jovica (Becsei Zmaj). A választások után elhatározták, hogy a jégkorong bajnokságot Sztáribecsen, a mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságot Pallcson rendezik.

DULCISZ-SZAND 3:1

Habár kikapott Dulcistól a SzAND. Ez a vereség senkit sem bosszant, Elkeseredni még a SzAND se képes. Dulcis győzelme még neki is édes.

FANYAR TÓBIÁS

Futball-eredmények

Borovó: Bata SK—Bácska 5:1 (3:1), barátságos.

Zagreb: HASK—Rapid 2:0 (1:0), nemzetközi mérkőzés. A bukaresti csapat második zagrebi mérkőzésén is gyengén szerepelt.

Szombor: Sport—Szombori AK 6:1 (2:0), barátságos.

Ankara: Jugoszlávia—Gencsler 3:2 (2:1), nemzetközi mérkőzés. A beográdi csapat a szombati döntetlen után vasárnap 5.000 néző előtt megérdemelten győzött Perlics és Petrovics (2) góljával.

Sabac: Gragyanszki (Mitrovica)—Mácsva 3:2 (2:2), barátságos.

Amszterdam: Hollandia — Belgium 4:1 (2:1), válogatott.

Rövid sport hírek

A Szerb Tenisz-Szövetség vasárnap délelőtt tartotta meg alakuló közgyűlést a beográdi Bob Klub helységében. Az új szövetség elnöke Szava Grujics, alelnökei Ilin Dusan, Vuco-vics Petár és Dragolyub Belizarics.

Budapest új ökövívó bajnokai: Podány, Bogács, Frigyes, Vojnovics, Mándi, Kass, Szigeti és Szolnoki. A döntőt vasárnap rendezték meg.

A budapesti kiránduló vonat utasai vasárnap megnézhetik az Üllői-uton a Ferencváros—Újpest rangadót. A nap többi mérkőzése: Elektromos—Taxi, Törekvés—Gamma, Bocskai—Kispeszt, Szeged—Haladás és Kassa—Hungária.

Rómában az olasz-német amatőr ökölvívóverseny 10:6 arányban Olaszország győzelmével végződött.

A magyar válogatott futbalcsapatot a vasárnapi formák alapján így kelene összeállítani: Szabó (Hungária) — Kiss (Hungária), Biró (Hungária) — Szabó II (Taxi), Roják (Törekvés), Varga (Taxi) — Szántó (Szolnok), Vidor (Hungária), dr. Sárosi (Ferencváros), Toldi (Gamma), Titkos (Hungária).

ASZIALI TENISZ

A noviszádi alszövetség igazgató tanácsa holnap, kedden este félnyolc órakor a Maros-vendéglőben tartja szokásos heti ülését, amelyre az összes illetékesek megjelenését kérjük. — A vezetőség.

Zagrebban vasárnap rendezte meg az országos szövetség ezévi rendes közgyűlést, amely többek közt az asztali tenisz-sport átszervezését is tárgyalja a futballszövetség mintájára. — Ugyanakkor megrendezik Zagrebban az országos bajnokságot is, amelyre az illetékes hatóságok 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyeztek.



A tekéző sport hírei

Bácskogradistai eredmények. Napred (Sztáribecse)—BAK 192:178, bajnoki, bíró Erdelyán. Jók voltak: Széll, Lukács és Toklász (Napred) illetve Balaska, Fodor és Miklós. — Fortuna-Első KK 179:156, bajnoki, bíró Péntek. Kitűntek: Buttás, Takács és Benkó (Fortuna), illetve Korhec I, Szerencsés és Korhec II (Első KK). — Farina—BAK 184:173, bajnoki, bíró Huszár. A vendégcsapat legjobb emberei Szerencsés, Csernyák és Buttás voltak.

Női- és férfifodrász szalón

Noviszád, Bulevard Kraljice Marije 7.
Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Bulevard 7 sz. alatti fodrászüzletet átvettük, melyben elismert szaktudó-sunkat alkalmaztuk.

Szives pártfogást kér:
BENKOVICS JÓZSEF és
ZWIRNER MÁTYÁS

A n. b. közönség tudomására hozzuk, hogy **Sztipics** hölgyfodrász szalonjában dolgozunk és továbbra is szives pártfogásukat kérjük.

RÓZSI és KACA
Szubotica, Fra Jese trg 15

Sajátkészítményű **ERNYŐK** nagy választékban. Ernyők javítása és újra borítása a legprecízebben. Ugyanott **hordócsapok** kaphatók és azok javítását végzik. **Özv. Gerber lakabné** Szubotica, B. Szudarevicséva 32. 377

Gyarló földi ember gyötör gyomorbaia gyorsan mu'ik ha otthon van a csodaszor Penta

Kapható gyógyszerárakban és Retskedésekben

LEOTA ...D. gyógynövény extract ara fevegenként 12 Dinár.

BEDÖRZSÖLESRE fejfájásnál, fogfájásnál, derékfájásnál, kezek-lábak szaggatásánál varázslatosan hat 3 csepp **»NÖVÉNYHARMAT«**, a közismert ezerjő háziser. Vigyázat! Csak zöld csomagolásban valódi! Ára patikákban, üzletekben 12.— dinár. 7494

HAZASSÁG

KÉTSZERES malomtulajdonos és földbirtokos vagyok. Hozományra nem pályázok. Kislíamnak megbogult feleségem helyett szerető anyát keresek. Felvilágosítást ad Bizony házasságközvetítő irodája, Timisoara IV. Románia. 7771

ALLAST KERES

KALKULÁTOR, a gazdasági gép szakma minden ágában tökéletes munkaerő keres állást. Ajánlatokat: »Megbízható« jellegével a kiadóhivatal továbbít. 7921

IRODAI gyakorlattal rendelkező hivatalnok állást keres. Esetleg kisegítést is vállal. Perfekt német-magyar levelező. Cimeket a kiadóhivatal továbbít. 7922

Javításokat és rendeléseket leggyorsabban, precízen és olcsón: **KLOPKA bőrdandós** Noviszád, Pasiceva 12

Karácsony a legfokéletesebb **tartós ondolalást, ha festést** a legjobb munkaerővel és a legmodernebb eszközökkel

STIPICS hölgyfodrásznál végeztesen **SZUBOTICA, Fra Jese trg. 15 Tel. 426**

KENEDICH KÁROLY
angol úriszabó

SUBOTICA
Strossmayerova 11.

ÓRAK, ÉKSZEREK
a legizlésesebb kivitelben

Javítások jutányos áron és legprecízebben

JUVELIER
CAJKOS

SZUBOTICA, Karadjordjev trg 5

APRÓHIRDETÉSEK

SZERB, MAGYAR, német, francia és lengyel nyelvet beszélő középkorú ember állást keres szállodában, nagyobb étteremben stb. Cím a kiadóban. 8146

ELADÓ

BANATSKAI DVORON volt Jackónénak egy új háza, az állomással szemben és egy hold föld olcsón eladó. Do'ezal Eva, Bácska Palanka. 8153

ELADÓ négy erős félmura igásló. Conen-gazdaság, Szubotica. 578

HOZ tisztán

8%-ot

noviszádi emeletes **BÉRHAZ**. Megbízott Sul'hoif Albe, Szubotica, Dobanovacska 8. Telefon 68. 580

„Orthopäd“ cipőket
minden fájós lábára, a leújabb módszerek szerint garanciával készít

Gál István, Szubotica Žrnjski tér 2

»KROKODIL« VENDEGLŐ azonnal eladó. Érdeklődni: Noviszád, Lyublyvanszka 2. 8027

KIADÓ

SZEP KÉTSZOBÁS uccai lakás azonnal kiadó. Bővebbet: Noviszád, Szlovácska u. 28. 8142

UJ JAZZHARMONIKA, Meinel és Herold gyártmányu eladó. Klinecz Vince, temerini községi telep. 8145

HÁROMSZOBÁS, modern emeleti uccai lakás, egy üzlethelyiség és autogarázs kiadó. Noviszád, Radricska 10. Telefon 23—55. 8120

KERESLET

PETROVGRÁDON 3—4 órai foglalkozásra, lehetőleg nyugdíjas tisztviselőt keresünk. Ajánlatokat D. R. jellegére a lap noviszádi kiadóhivatalába kérünk. 8096

KIFUTÓLÁNYT azonnali belépésre keres a Park-trafik, Noviszád. 8143

PIANINÓT keresek bérbé, olcsón. Cím a kiadóban. 8155

Órát, ékszeret,

rádiót, szemüveget, kerékpárt, varrógépet, csillárt, zseblámpát, batériát legolcsóbban ajánl: 359

KOLLÁR - BAJMOK

Vidékiek találkozóhelye

Szubotícán az **Engelbrecht** féle étterem. Kötönő házikoszt, szolid árak Ebéd 8.— vacsora 6.— dinár. Pasiceva ul. 5.

ÜGYES, eladásban is jártas rádiószerelet felvesszünk. Ajánlatokat »Rádiószerelek« jellegére a szubotici kiadóba kérünk. 576

DECEMBER 15-re mindeneslányt felvesszük. Tanurzdics palota III. 18. Noviszád. 8151

HORGOSON keresünk megbízható embert, aki magánosokat látogat. Rendes javadalmazás, esetleg fix állás. Semmi előképzettséget nem kívánunk, esetleg földmunkás is lehet. Írásbeli ajánlatokat kor és foglalkozás megjelölésével a Reggeli Ujság noviszádi kiadóhivatalába kérünk »Horgosi« jellege alatt. 8154

KÜLÖNFÉLE

Dr. FILIPON CRÉME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.

Audi-Horch gépkocsi képviselő **AUGUST KUTALEK**. Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

RAMÁKAT legolcsóbban vásárolhat, készíthet Szótér J-nél, Noviszád, Usztávzska 1. 7616

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban **SZENES** vasúziutben **SZUBOTICÁN**.

Szórakoztató a legolcsóbb napi áron házhöz szállít **SCHREIER fatelep**, Subotica Presztolonasled, Petra 31/a Tel. 523

30-40% CUKROT

takarít meg, ha **Kafarom kávépótlót** használ. Gazdag vitamin tartalmánál fogva valóságos tápszor. Minden fűszerüzletben kapható. Kimérve is kapható, 10 dkgr. 1.50 dinár. Ahol meg nem lenne, írjon a készítőnek: Frank Kafa Noviszád, Adamovicsa u. 48. — 5 kg rendelése esetén bérmentve, az összeg e'ozetes beküldése ellenében.

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andréo Dezső**

A kiadóhivatali vitás vezetője: **Blazsek Ferenc**
Pretpilata — Előfizetés:
Egy óra 28— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három óra 80— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre 160— dinár (kihordó útján 172 din.)
zlati svakodnevo - Megjelent naponta
Post.čelovni račun — Postacsekizsánia:
Beograd, 59.734. Zagreb, 46.692

Kétszeres az öröm, ha a **karácsonyi ajándék** **praktikus célt szolgál**

Néhány finom puplin ing az apának, selyemharisnya a ház felnőtt kisaszonyának, egy Bleyle sportszvetter a kisfiunak . . . és vége hossza nincs annak a sok praktikus divatárucikknek, amelyhez Önt most karácsonyi bevásárlásra üzletünkbe tiszteletteljesen meghívjuk.

BURGHARDT
KR. PETRA I. 26.

Játékárú, kötött-, szövött- és divatárú. **háztartási cikkek:** edények, tveg, porcellán.

En évben még a szokásosnál is nagyobb

karácsonyi vásár és változatosan olcsó árak a **VELIKI PARISKI MAGAZIN**-ban, Noviszád